

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 16 Φεβρουαρίου 2021 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Οικονόμου, Πρόεδρος, Σταυρούλα Κουρή και Άννα Χριστοδουλάκου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 07.01.2021 προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 79/11.01.2021 της προσφεύγουσας με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στο ...(οδός ... αρ. ...), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του Δήμου ... (εφεξής «αναθέτουσα αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη διακήρυξη με αρ. πρωτ. ...για την επιλογή αναδόχου της σύμβασης προμήθειας με τίτλο “ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΦΩΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ...ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΩΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΝΕΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ LED ” για τους προβαλλόμενους με την προσφυγή της λόγους.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την εισηγήτρια, Άννα Χριστοδουλάκου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπ’ αριθμ.πρωτ. ...διακήρυξη ο Δήμος ... προκήρυξε Διεθνή Ανοικτό Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου για τη σύμβαση της προμήθειας με τίτλο “ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΦΩΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ...ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΩΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΝΕΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ LED”, προϋπολογισμού 1.184.106,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους – αποτελεσματικότητας με κοστολόγηση του κύκλου ζωής, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο ...της διακήρυξης. Επίσης, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες από την επομένη της υπογραφής της σύμβασης. Προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 15.12.2020 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. αρθ. ... της διακήρυξης). Η διακήρυξη, καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 18.12.2020 με ΑΔΑΜ: ...καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) (Συστημικός Αριθμός ...). Σύμφωνα με το άρθρο ...της διακήρυξης, *«Αντικείμενο της σύμβασης είναι η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του Δημοτικού οδοφωτισμού, μέσω της αντικατάστασης συμβατικών φωτιστικών σωμάτων με νέα φωτιστικά σώματα σύγχρονης τεχνολογίας LED. Αναλυτικότερα, η παρούσα διακήρυξη περιλαμβάνει:*

- Την προμήθεια και εγκατάσταση ...φωτιστικών σωμάτων τύπου βραχίονα σύγχρονης τεχνολογίας LED.*
- Την προμήθεια για αποθήκευση ... φωτιστικών σωμάτων τύπου βραχίονα σύγχρονης τεχνολογίας LED.*
- Την προμήθεια και εγκατάσταση ... φωτιστικών σωμάτων κορυφής, σύγχρονης τεχνολογίας LED.*
- Την προμήθεια για αποθήκευση ... φωτιστικών σωμάτων κορυφής, σύγχρονης τεχνολογίας LED.*
- Την προμήθεια και εγκατάσταση ... φωτιστικών σωμάτων τύπου μπάλας, σύγχρονης τεχνολογίας LED. Η εγκατάσταση του προμηθευόμενου εξοπλισμού θα πραγματοποιηθεί στο δίκτυο οδοφωτισμού του Δήμου, όπως έχουν προσδιοριστεί στη μελέτη που έχει εκπονήσει ο Δήμος Τα προς προμήθεια είδη κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) :*

...[...]».

2. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει κατατεθεί, πληρωθεί και δεσμευθεί το νόμιμο παράβολο κατά τις διατάξεις του άρθρου 363

παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 του Π.Δ. 39/2017 (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., εξοφληθέν δυνάμει του από 08.01.2021 αποδεικτικού εξόφλησης της Τράπεζας Πειραιώς, δεσμευμένο, όπως προκύπτει από την εκτύπωση της σχετικής σελίδας της Γ.Γ.Π.Σ.) ύψους 5.920,53€.

3. Επειδή, η υπό κρίση προσφυγή, ενόψει του αντικειμένου του διαγωνισμού, της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης, σύμφωνα με το άρθρο 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 1 περ. α) του Π.Δ. 39/2017, καθώς και του χρόνου δημοσίευσης της Διακήρυξης, σύμφωνα με τα άρθρα 5 περ. β), 61 παρ. 1, 376 και 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 και στηνκαθ' ύλην και κατά χρόνο αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π.

4. Επειδή, η υπό κρίση προσφυγή έχει κατατεθεί νομίμως και εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, το άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ) και το άρθρο 8 παρ. 3 του Π.Δ. 39/2017, καθώς η προσβαλλόμενη διακήρυξη δημοσιεύθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στις 18.12.2020 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 08.01.2021, η δε, προσφεύγουσα δηλώνει ότι έλαβε γνώση της διακήρυξης την 01.01.2021, ήτοι εντός του δεκαπενθημέρου από τη δημοσίευση της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. με την παρέλευση του οποίου τεκμαίρεται κατά το νόμο πλήρης γνώση της διακήρυξης και δεν προκύπτει λήψη γνώσης αυτής εκ μέρους της προσφεύγουσας σε χρόνο προγενέστερο, που να καθιστά την προσφυγή εκπρόθεσμη. Η προσφυγή κοινοποιήθηκε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην Α.Ε.Π.Π. από την προσφεύγουσα στις 08.01.2021.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα ασκεί την υπό εξέταση προσφυγή κατ' αρχήν μετ' εννόμου συμφέροντος, καθώς, ως προβάλλει, οι προσβαλλόμενοι όροι της διακήρυξης καθιστούν αδύνατη άλλως ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό.

6. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προέβη σε ανάρτηση της υπό εξέταση προσφυγής στην κεντρική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του

διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 περ. α) του Π.Δ. 39/2017, στις 11.01.2021.

7. Επειδή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ...έγγραφο, το οποίο κοινοποίησε στις 19.01.2020 μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού προς την Α.Ε.Π.Π. και προς την προσφεύγουσα, η αναθέτουσα αρχή υπέβαλε τις απόψεις της επί της προσφυγής. Επί των ως άνω απόψεων, η προσφεύγουσα υπέβαλε, νομίμως και εμπροθέσμως, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, στις 10.02.2021, το με ίδια ημερομηνία υπόμνημα.

8. Επειδή, όπως έχει νομολογιακά κριθεί, η αναθέτουσα Αρχή είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακηρύξεως για την ανάθεση της συμβάσεως, καθορίζοντας τις τεχνικές προδιαγραφές και τις ανάγκες της από ποσοτική και ποιοτική άποψη, η δε θέσπιση, με τη διακήρυξη, των προδιαγραφών που κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιαδώς δυσχερή τη συμμετοχή σ' αυτόν των διαγωνιζομένων των οποίων η προσφορά δεν πληροί τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των προσώπων που δύνανται να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, η δε σκοπιμότητα της θεσπίσεώς τους απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό [πρβλ. ΕπΑνΣτΕ 124/2015, 9/2015, 354/2014]. Ελέγχονται, όμως, οι τεχνικές προδιαγραφές και οι σχετικοί όροι της διακηρύξεως εάν τηρούν την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των διαγωνιζομένων και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, καθώς και την αρχή της αναλογικότητας [πρβλ. ΕπΑνΣτΕ 189/2015, 124/2015, 9/2015, 354/2014].

9. Επειδή, οι κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως οι θεσπιζόμενοι με την διακήρυξη διαγωνισμού όροι, δεν χρήζουν, ως εκ της φύσεώς τους, αιτιολογίας (βλ. Επ. Αν. ΣΤΕ 918/2003, 876/2004), η Διοίκηση, δε, είναι, κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακηρύξεως ως προς τα προς προμήθεια είδη, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά

χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη, ενώ θα πρέπει να θεωρείται ότι απαράδεκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό η σκοπιμότητα της θεσπίσεως επί μέρους όρων και τεχνικών προδιαγραφών (βλ. Επ. Αν. ΣΤΕ 434/2008). Εξάλλου, όταν ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επικαλείται λόγους με τους οποίους επιχειρεί, υπό την μορφή γενικής αμφισβήτησης της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακήρυξης, να προσδιορίσει, κατά τις δικές τους δυνατότητες, τα προς προμήθεια είδη και να καθορίσει, βάσει δικών του εκτιμήσεων, τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου, αυτοί οι λόγοι είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (βλ. Επ. Αν. ΣΤΕ 307/2007, Δ.Εφ. ...80/2020, Ν180/2018).

10. Επειδή, συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή έχει την ευχέρεια να καθορίσει τις τεχνικές προδιαγραφές, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, του διαγωνισμού με δύο βασικούς περιορισμούς: (α) να μην περιορίζεται ο ελεύθερος και ανόθευτος ανταγωνισμός και η ευρεία συμμετοχή σε διαγωνιστικές διαδικασίες μέσω της επιβολής προδιαγραφών που συρρικνώνουν την ελεύθερη αγορά και (β) να τίθενται κατά τέτοιο τρόπο στο κείμενο της διακήρυξης, ώστε να είναι αρκετά ακριβείς και να μην καταλείπεται οιαδήποτε αμφιβολία στους προσφέροντες ως προς την κατανόηση και τον προσδιορισμό του αντικειμένου και των απαιτήσεων της διακήρυξης. Επιπρόσθετα, κάθε αναθέτουσα αρχήστις περιπτώσεις αυτές πρέπει να λαμβάνει υπόψη το κριτήριο της αναλογικότητας υπό την έννοια ότι τυχόν περιοριστικά μέτρα που τίθενται με τους όρους της διακήρυξης μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τον ενωσιακό δίκαιο μόνον εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι: (α) έχουν οριστεί για την εξυπηρέτηση θεμιτού σκοπού δημόσιας τάξης που έχει τεθεί προς το γενικό συμφέρον, (β) εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις, (γ) είναι κατάλληλα για την επίτευξη αυτού του επιδιωκόμενου σκοπού και (δ) δεν είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού (βλ. ΔΕΚ απόφαση της 3^η Φεβρουαρίου 1993 Vereniging Veronica Omroep Organisatie κατά Commissariaat voor de Media, C-148/91, σκ. 9, Dieter Kraus κατά Land Baden-Wurttemberg, C-19/92,

σκ. 32). Με άλλα λόγια η αναθέτουσα αρχή είναι εκείνη που καθορίζει τις ελάχιστες απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες, όμως και πρέπει να συνδέονται και να τελούν σε αναλογία προς το αντικείμενο της σύμβασης και να δικαιολογούνται από τη φύση και το σκοπό της συγκεκριμένης σύμβασης. Επίσης, ως παγίως γίνεται δεκτό, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να επιδιώκουν το ευρύτερο δυνατό άνοιγμα της αγοράς στον ανταγωνισμό με σκοπό την προσέλκυση ευρύτερου φάσματος δυνητικών υποψηφίων. Συνεπώς, προς διασφάλιση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να θεσπίζουν κριτήρια που είναι αμερόληπτα, σαφή και πλήρη, και να αποφεύγουν την πρόβλεψη τυχόν περιορισμών συμμετοχής που δεν σχετίζονται με την καταλληλότητα του οικονομικού φορέα, καθόσον έτσι θεσπίζονται αυθαίρετοι και μη συναρτώμενοι προς τις συνθήκες και το είδος της σύμβασης φραγμοί (βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 19ης Μαΐου 2009 στην υπόθεση C-53/07, Assitur Srl κατά Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Milano, σκ. 16).

11. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της προβάλλει ότι «1. *Μη νόμιμη η απαίτηση έκδοσης εγγυητικής καλής λειτουργίας το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό ... επί της αξίας της σύμβασης , χωρίς ΦΠΑ (αρ. 4....της Διακήρυξης). Στο άρθρο 18 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων», ορίζεται ότι: [...]. Περαιτέρω, στο άρθρο 75 παρ. 1 και 4 του Ν. 4412/2016 (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ορίζεται ότι «[...]».* Ακόμη, στο άρθρο 80 «Αποδεικτικά μέσα» του Ν. 4412/2016 (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ορίζεται ότι «[...]». Σύμφωνα δε, με το μέρος II του Παραρτήματος XII «Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75: α) οι ακόλουθοι κατάλογοι: [...]. Τέλος, στο άρθρο 104 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής - Οψιγενείς μεταβολές», ορίζεται ότι [...]. Από τα ανωτέρω και υπό το πρίσμα της Οδηγίας 2014/24 ΕΕ και αντίστοιχα του Ν. 4412/2016, προκύπτει ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν την ευχέρεια να καθορίζουν τα ελάχιστα επίπεδα της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας,

αλλά και τα μέσα απόδειξης αυτών, υπό την προϋπόθεση αφενός μεν ότι σέβονται τις διατάξεις του Ν. 4412/2016, και ειδικότερα αυτές των άρθρων 75, 80 και 104, αφετέρου δε ότι δεν τίθενται υπερβολικά υψηλές και δυσανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης απαιτήσεις. Ειδικότερα, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, έχουν την ικανότητα να ελέγχουν την «καταλληλότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη διακήρυξη κριτήρια ποιοτικού ελέγχου του υποψηφίου. Κατά τη διαδικασία προσδιορισμού των κριτηρίων καταλληλότητας των υποψηφίων, πρέπει να τηρούνται εκτός από τις ρητές επιταγές του Ν. 4412/2016, και οι βασικές αρχές που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής κάθε είδους άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών, αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εν δυνάμει προσφέρων οικονομικός φορέας διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις καταλληλότητας των υποψηφίων να μετάσχουν στον διαγωνισμό. Υπό αυτήν την έννοια, η έκταση των πληροφοριών που αναφέρονται στις πιο πάνω διατάξεις, καθώς και το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται για τη συγκεκριμένη σύμβαση, πρέπει να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο αυτής. Για να διαπιστωθεί δε, εάν τα κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, είναι ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης, θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση αξιολόγηση με γνώμονα την έκταση, τις απαιτήσεις του έργου, καθώς και τον προϋπολογισμό του (ΑΕΙ 111 1311/2019 όπου και παραπομπή σε Κατευθυντήρια Οδηγία 13, απόφαση 303/2015, της ΕΑΑΔΗΣΥ), χωρίς πάντως αδικαιολόγητα να περιορίζεται ο ανταγωνισμός. Ως εκ τούτου, τα κριτήρια επιλογής πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε να μην περιορίζεται δυσανάλογα η συμμετοχή οικονομικών φορέων, να καθορίζεται με σαφήνεια το περιεχόμενό τους και να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα ως προς το μέγεθος και τη φύση τους με το αντικείμενο της σύμβασης (ΑΕΙ 111 1311/2019, όπου και παραπομπές σε ΔΕΕ C- 218/11, Edukozivig - Hochtief Construction, σκέψη 27, ΣτΕ ΕΑ 37/2011,

39/2011, 257/2010, 287/2010, 288/2010, 1178/09, 660/2002, 528/2002, 990/2003, ΣτΕ 812/2009). Σκόπιμο μάλιστα, κρίνεται να τονισθεί ότι εκτός των ανωτέρω, και υπό το πρίσμα των διατάξεων του ν. 4412/2016 και της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, και των γενικών αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και του υγιούς ανταγωνισμού συνάγονται συναφώς οι εξής παραδοχές: (α) Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του υγιούς ανταγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή δεν επιτρέπεται να θέτει ως λόγους αποκλεισμού ή ως προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό ή ως κριτήρια ποιοτικής επιλογής όρους, οι οποίοι αντίκεινται στις αρχές της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας και δεν δικαιολογούνται από την εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος (ΔΕΚ, C-264/03, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής ..., C-458/03, Parking Brixen Gmbh, C-231/03, Coname, C-324/98 Telaustria and Telefonandress, C-470/99, Universale-Bau, C -315/01, GATra). Έτσι, η θέσπιση όρων τεχνικής ικανότητας των προσφερόντων, ενόψει των περιορισμών που συνεπάγονται, πρέπει να δικαιολογείται από την φύση, την ποσότητα, το μέγεθος, τη σπουδαιότητα, την πολυπλοκότητα και τις εξειδικευμένες απαιτήσεις της προς ανάθεση σύμβασης, ώστε να μην παραβιάζεται ομοίως η γενική αρχή της αναλογικότητας που ορίζει κατά το ενωσιακό δίκαιο, ότι οι όροι αυτοί δεν πρέπει να βαίνουν πέραν του μέτρου που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου (ΑΕΙ 111 550/2019, σκ. 17, όπου και παραπομπές σε ΕΛΣυν 2590/2016, ΔΕΕ C-213/07, Μηχανική Α.Ε., σκ. 44-48 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, C-234/03 CONTSE και τη 2η αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ). Ως εκ τούτου, τα κριτήρια και τα μέσα απόδειξης της ελάχιστης απαιτούμενης τεχνικής ικανότητας των υποψηφίων που επιλέγονται από τις αναθέτουσες αρχές πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να σχετίζονται με την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης και να μην άγουν σε υπέρμετρο περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης στον διαγωνισμό, ώστε να διασφαλίζεται η ανάπτυξη ανταγωνισμού και η επιλογή της βέλτιστης προσφοράς (ΑΕΙ 111 550/2019, όπου και παραπομπές σε ΕΛΣυν Τμ. Μείζονος - Επταμελούς Σύνθεσης 3372/2011, 3065/2014, VI Τμ. 2484/2012, 558/2014, 3392/2015, 1759, 3329/2015). Σε εφαρμογή των ανωτέρω, όπως έχει κριθεί, η

αναθέτουσα αρχή δεν έχει απεριόριστη ελευθερία διατύπωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής και των κριτηρίων καταλληλότητας των υποψηφίων, δεδομένου ότι τα κριτήρια αυτά δεν επιτρέπεται να οδηγούν σε περιορισμό, χωρίς εύλογη αιτία και ειδική αιτιολόγηση, του κύκλου των επιχειρηματιών που μπορούν να υποβάλουν προσφορά (C-243/01, Piergiorgio Gambelli, C-79/01, Payroll Data Services (Italy) Srl et al., C-55/94, Reinhard Gebhard vs Consiglio Dell' Ordine degli Avvocati Procuratori di Milano, C-448/01, ENVAG, EA ΣτΕ 408/2011). Εκ τούτων συνάγεται ότι ο προσδιορισμός της καταλληλότητας των υποψηφίων πρέπει να γίνεται αποκλειστικά με κριτήρια αντικειμενικά και να μην τίθενται ειδικότερες απαιτήσεις, που δεν αιτιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος (αναγκαιότητα), δεν είναι πρόσφορες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (καταλληλότητα), δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (αναλογικότητα) και δεν εισάγουν διακρίσεις (ισότητα). Ενόψει τούτων, δεν είναι επιτρεπτός ο καθορισμός με τη διακήρυξη λόγων αποκλεισμού, προϋποθέσεων συμμετοχής ή κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων, οι οποίοι συνεπάγονται υπέρμετρους και αδικαιολόγητους περιορισμούς, καθώς δημιουργούν δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος των συμμετεχόντων, οι οποίες αντίκεινται στις θεμελιώδεις αρχές της ενωσιακής νομοθεσίας περί ισότιμης μεταχείρισης και αποφυγής διακρίσεων των οικονομικών (βλ. ενδεικτικά Υπόθεση C - 243/01, Piergiorgio Gambelli, παρ. 64-65, Υπόθεση C - 79/01, PayrollDataServices (Italy) Srl et al., παρ. 28-29, Υπόθεση C - 55/94, Reinhard Gebhard vs Consiglio Dell' Ordine degli Avvocati Procuratori di Milano, παρ. 37). (β) Με δεδομένο ότι σκοπός του ενωσιακού και εθνικού δικαίου περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων είναι η ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον τομέα των εν λόγω συμβάσεων (βλ. Υπόθεση C-31/87, Beentjes, παρ. 21), ο προσδιορισμός από την αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα του είδους της εμπειρίας που οφείλουν να διαθέτουν και να αποδεικνύουν οι υποψήφιοι, δεν μπορεί να οδηγήσει σε καταστρατήγηση των γενικών αργών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων. Αντιθέτως, η αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας οφείλει να ενεργεί κατά τρόπο διαφανή και αντικειμενικό, συνυφασμένο

με το αντικείμενο της σύμβασης και αποφεύγοντας τις διακρίσεις(βλ. ιδίως, αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2002, C-470/99, *Universale-Bau*^{ΛΛ}, Συλλογή 2002, σ. I-11617, σκέψεις 91 και 92, και της 16ης Οκτωβρίου 2003, C-421/01, *Traunfellner*, Συλλογή 2003, σ. I-11941, σκέψη 29). Τούτο σημαίνει, ακόμη ειδικότερα, ότι τα κριτήρια καταλληλότητας των προσφορών των υποψηφίων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η εμπειρία αυτών, πρέπει να είναι όντως πρόσφορα για την αξιολόγηση των προσφορών με αντικειμενικότητα και διαφάνεια (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2002, C-470/99, *Universale-Bau* κλπ., Συλλογή 2002, σ. I-11617, σκέψη 91, και της 19ης Ιουνίου 2003, C-315/01, *GAT*, σκέψη 73). (γ) Υπό το πρίσμα αυτό, και σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ και του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν απεριόριστη ελευθερία διατύπωσης ως προς τα κριτήρια επιλογής αναδόχων, δεδομένου ότι τα κριτήρια δεν επιτρέπεται να οδηγούν καθ' εαυτά σε περιορισμό του κύκλου των επιχειρηματιών που μπορούν να υποβάλουν προσφορά, χωρίς εύλογη αιτία (Υπόθεση C - 448/01, *EVG AG* κλπ κατά ... της Αυστρίας, παρ. 34 και 69). Αντίθετα, οφείλουν να επιλέγουν κριτήρια καταλληλότητας των υποψηφίων αναδόχων, συμπεριλαμβανομένων κριτηρίων που αφορούν τις τεχνικές ικανότητες των υποψηφίων, που δεν καταλήγουν σε αποκλεισμό υποψηφίων χωρίς εύλογη αιτία. Αντίστροφα, θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι ο αποκλεισμός συγκεκριμένων υποψηφίων από τη διαδικασία οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στο ότι οι τελευταίοι δεν έχουν την απαιτούμενη ικανότητα να υποβάλουν προσφορά, όπως οι υποψήφιοι που πληρούν τα πιθέμενα κριτήρια (βλ. σχετικά 1^ηροτάσεις Γενικού Εισαγγελέα Geelhoed στην υπόθεση C-315/01, *GAT* κατά Εταιρείας Αυστριακών Αυτοκινητοδρόμων και Δρόμων Ταχείας Κυκλοφορίας, παρ. 56). Η «ειδική εμπειρία» του υποψηφίου για το προς εκτέλεση έργο αποτελεί επιτρεπτό κριτήριο αξιολόγησης της τεχνικής ικανότητας / καταλληλότητας των υποψηφίων (Υπόθεση C - 3187, *Beentjes*, παρ. 24). Όμως, όπως όλα τα κριτήρια καταλληλότητας, εάν οδηγούν σε περιορισμό του κύκλου των επιχειρηματιών που μπορούν να υποβάλουν προσφορά θα πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναδείχθηκαν ανωτέρω και αποτελούν παγιωμένη θέση της ενωσιακής νομολογίας. Στην

προκειμένη περίπτωση, με τον με αριθμό ...όρο της διακήρυξης, ορίζεται ότι: «1έραν της απαιτούμενης εγγύησης καλής εκτέλεσης της προηγούμενης παραγράφου, ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας για την εγγυημένη - διάρκειας τουλάχιστον ...ετών - καλή λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο παράγραφος ... του Οδηγού Μελετών του προγράμματος, θα καταθέσει εγγύηση καλής λειτουργίας το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό ... επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς το Φ.Η.Α. Η εγγυητική επιστολή καλής λειτουργίας κατατίθεται από τον Ανάδοχο κατά την οριστική παραλαβή της προμήθειας από τον ΟΤΑ και προ της επιστροφής της εγγυητικής καλής εκτέλεσης. Ο Ανάδοχος κατά την οριστική παραλαβή της προμήθειας από τον Δήμο και προ της επιστροφής της εγγυητικής καλής εκτέλεσης. Α. Είτε προσκομίζει στην Αναθέτουσα Αρχή εγγυητική επιστολή καλής λειτουργίας ή εγγυοδοτική παρακαταθήκη ποσού (...)€, Β. Είτε καταθέτει το ποσό των (...)€ ...(...) που θα τηρείται στο όνομα του Αναδόχου στο Ταμείο 1αρακαταθηκών και Δανείων». Η Αναθέτουσα Αρχή με τον ανωτέρω όρο θέτει υπέρμετρο και πέραν του συνήθους ορίου ποσοστό για το ύψος που θα πρέπει να έχει η εγγυητική καλή λειτουργίας. Το ποσοστό ... επί της αξίας της σύμβασης χωρίς το Φ1Α δύναται να ανέλθει στο ποσό των τριακοσίων πενήντα πέντε χιλιάδων διακοσίων τριάντα ενός Ευρώ και ογδόντα λεπτών (... χ ... = ...). Το ποσό αυτό είναι εξαιρετικά μεγάλο για το οικονομικό μέγεθος του συγκεκριμένου έργου. Με τον όρο αυτό η Αναθέτουσα δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην λειτουργία του ανταγωνισμού καθώς εμμέσως αποκλείει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις από την συμμετοχή αφού θα πρέπει να δεσμεύσουν το ως άνω κεφάλαιο για την έκδοση εγγυητικής ή να το καταθέσουν σε καταπιστευτικό λογαριασμό με προσδοκία σταδιακής αποδέσμευσης δέκα ετών. Όποια δυνατότητα και αν επιλέξει ο Ανάδοχος πέραν της δέσμευσης ενός τόσο μεγάλου κεφαλαίου, αναλογικά με την αξία της σύμβασης, θα πρέπει να καταβάλει και ένα μεγάλο ποσό σε έξοδα διαχείρισης , το οποίο αθροιστικά θα αυξήσει ακόμα περισσότερο τα οικονομικά βάρη, τα οποία είναι δυσβάσταχτα για μία μικρομεσαία επιχείρηση, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό της από τη συμμετοχή στο συγκεκριμένο διαγωνισμό. Περαιτέρω

στην αιτιολογική σκέψη 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94, σ. 65), προβλέπεται ότι: «[...] οι ισχύοντες κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες που εγκρίθηκαν δυνάμει [...] της Οδηγίας [...] 2004/18/ΕΚ [...], θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να εκσυγχρονιστούν, για να αυξηθεί η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, με τη διευκόλυνση ιδίως της συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις δημόσιες προμήθειες [...]... Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες προϋποθέσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες, ώστε να εξασφαλίζεται ότι ένας υποψήφιος ή προσφέρων διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες για την εκτέλεση της προς ανάθεση σύμβασης.». Ομοίως, στην αιτιολογική σκέψη 83 της ως άνω Οδηγίας, προβλέπεται ότι: «Οι υπερβολικά αυστηρές απαιτήσεις... συχνά αποτελούν αδικαιολόγητο εμπόδιο στη συμμετοχή ΜΜΕ σε δημόσιες προμήθειες.". Συναφώς και η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ στην με αριθμό 17 Κ.Ο διατυπώνει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες σκέψεις "...Η βασική προτεραιότητα των κρατών μελών αναφορικά με την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων από τις αρμόδιες Αρχές ή εκ μέρους αυτών ήταν η απόλυτη συμφωνία με τις αρχές της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και ειδικότερα με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, καθώς και τις εξ αυτών απορρέουσες αρχές, όπως η αρχή της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας. Οι δημόσιες συμβάσεις σε συσχέτισμό με το πλαίσιο αναφοράς των βασικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη στρατηγική "Ευρώπη 2020", όπως αυτή αποτυπώνεται στην από 3ης Μαρτίου 2010 ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρώπη 2020 — Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη ». Στο πλαίσιο αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού των πρότερων Οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ, όσον αφορά τις δημόσιες προμήθειες, κρίθηκε εκ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ως κατέχουσα ιδιαίτερη σημασία, η διευκόλυνση και ενίσχυση

της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις δημόσιες προμήθειες, το οποίο αποτελεί βασικό στόχο της παρούσας κατευθυντήριας οδηγίας...Σκοπός της παρούσας είναι η ενίσχυση της συμμετοχής των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις, ως οικείο πλαίσιο αναφοράς των προτεραιοτήτων της Ένωσης, όπως αυτές ορίστηκαν μέσω των στόχων της "Ευρώπης 2020" και εξειδικεύτηκαν στις σχετικές Οδηγίες. Εν προκειμένω, η Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) για την περίοδο 2014-2020 αποτυπώνεται στη ν από 3ης Μαρτίου 2010 ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρώπη 2020 — Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Σε συνάφεια με την ως άνω Κοινοτική προτεραιότητα, οι κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες αναθεωρήθηκαν και εκσυγχρονίστηκαν δυνάμει των Οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με στόχο να αυξηθεί η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, με τη διευκόλυνση ιδίως της συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις δημόσιες συμβάσεις, αλλά και προκειμένου να αξιοποιήσουν οι εμπλεκόμενοι φορείς τις δημόσιες συμβάσεις επιτυγχάνοντας παράλληλα κοινωνικούς στόχους...". Έτι περαιτέρω την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, C-549/10 Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής). Υπό το πρίσμα της αρχής του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, οι προϋποθέσεις συμμετοχής και οι εν γένει όροι δημοπράτησης που θέτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, ακόμη και αν καταρχήν παρίστανται ως θεμιτοί, δε θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποκλείουν υποψηφίους αναδόχους, οι οποίοι διαθέτουν κατά τα λοιπά την απαιτούμενη ικανότητα και οι οποίοι, υπό άλλες ενδεχομένως προϋποθέσεις, θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτόν τον ανταγωνισμό. Επισημαίνεται δε

ότι ο περιορισμός του ανταγωνισμού, θα πρέπει, ενόψει των ήδη εκτεθέντων, να ελέγχεται ακόμη περισσότερο σε σχέση με τον αποκλεισμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ήτοι εκείνης της ομάδας οικονομικών φορέων που δύνανται να μεταβάλουν δυναμικά τον ανταγωνισμό εντός μιας δεδομένης αγοράς και συνιστούν εξάλλου τον μεγαλύτερο συγκριτικά αριθμό φορέων. Επειδή προσέτι κατά γενική αρχή του δικαιοκτικού μας συστήματος, η διακήρυξη του διαγωνισμού ως κανονιστική διοικητική πράξη διέπεται καταρχήν από το τεκμήριο της νομιμότητας, με άλλα λόγια λογίζεται κατά περιεχόμενο σύμφωνη προς τους οικείους νομικούς κανόνες. Η αρχή τούτη κάμπτεται όταν εισάγονται, είτε ευθέως, είτε εκ πλαγίου, όροι που αντίκεινται, είτε στο νόμο, είτε σε υπερκείμενους κανόνες δικαίου, όπως ενδεικτικά σε κοινοτικού δικαίου διατάξεις ή αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της κοινής νομοθεσίας. Σε τούτη την περίπτωση, η διακήρυξη και η συνακόλουθη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας συμβάσεως ελέγχονται ως πλημμελείς ένεκα ουσιωδών αποκλίσεων που ως τέτοιες επιδρούν καταλυτικά στην οικεία διαγωνιστική διαδικασία, διότι νοθεύουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό ή πλήττουν τη διαφάνεια της διαδικασίας ή δε διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον (ενδ. Απόφ. Τμ. Μειζ. Συν. 2825/2011, VI Τμ. 2752, 2383, 2156, 2190, 1779, 1252, 583/2011, 3143, 2499/2010, κ.α). Άρα λοιπόν, ένας όρος δεν πρέπει να υπερακοντίζει τον σκοπό για τον οποίο τίθεται στη διακήρυξη, να μην βαίνει δηλαδή πέραν του σκοπού που είναι αναγκαίος, δεδομένου ότι σε αντίθετη περίπτωση συνεπάγεται περιορισμό στην άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών του Δικαίου της Ένωσης (ενδ ΕΣ Τμ. Μείζονος Επταμελούς Σύνθεσης 3065/2014, 6022/2015 ΕΣ μ. Μείζονος - Επταμελούς Σύνθεσης, ΚΟ 13/απόφαση 303/2015 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ). Η εντελώς αδικαιολόγητη και αναιτιολόγητη, χωρίς κανέναν επιτακτικό αποχρώντα λόγο δημοσίου συμφέροντος, θέσπιση δυσανάλογων ή μη νόμιμων όρων ή ο αποκλεισμός εναλλακτικών και πάντως ισοδύναμων και απολύτως νόμιμων λύσεων με τις οποίες επιτυγχάνεται εξίσου αποτελεσματικά το προσδοκώμενο από την αρχή που διεξάγει τον διαγωνισμό αποτέλεσμα παρακωλύει και παρεμποδίζει άνευ ετέρου την ελεύθερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων και ως τέτοιοι πρέπει να αποφεύγονται ή να ενθαρρύνεται η αποφυγή τους.

Εξάλλου, μια τέτοια ερμηνεία συνάδει προς τον σκοπό του ανοίγματος των δημοσίων συμβάσεων στον ευρύτερο δυνατό ανταγωνισμό, τον οποίο επιδιώκουν οι σχετικές με το αντικείμενο αυτό οδηγίες προς όφελος όχι μόνον των οικονομικών φορέων αλλά και των αναθετουσών αρχών (ενδ, υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 23ης Δεκεμβρίου 2009, C-305/08, CoNISMa, Συλλογή 2009, σ.Ι-12129, σκέψη 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Παρέπεται και πάλι να σημειωθεί ότι εν προκειμένω δεν ομιλούμε περί απλής αποστέρησης δυνατότητας κάποιας ισοδύναμης - εναλλακτικής λύσεως. Εδώ ομιλούμε περί μίας ρητής απαγόρευσης, μίας ρητής αποστέρησης ενάσκησης νομίμου δικαιώματος οικονομικού φορέα που, εν αντιθέσει, προβλέπεται ρητά από την οικεία νομοθεσία (άρθρο 72 παρ. 3) ώστε το μέγεθος της πλημμέλειας να είναι ακόμη μεγαλύτερο ενόψει και των ανωτέρω. Τέτοιου είδους όροι λογίζονται υπέρμετρα καταχρηστικοί και αναιτιολόγητα δυσανάλογοι, υπερακοντίζουν κάθε έννοια αναλογικότητας μεταξύ του σκοπού που επιδιώκεται και του μέσου που χρησιμοποιείται για την επίτευξή του, αναπόφευκτα περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό, με συνακόλουθο αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη και ανεπίτρεπτη αποστέρηση του δικαιώματος συμμετοχής, κατ' άλλα, υγιών επιχειρήσεων στη δημόσια διεκδίκηση. Όπως διατυπώνονται και συμπληρώθηκαν - διευκρινίστηκαν εν προκειμένω οι επίμαχοι όροι τυγχάνει πρόδηλο ότι αντιβαίνουν στις οικείες νομοθετικές προβλέψεις, εκφεύγουν κάθε αναγκαίου και ανάλογου μέτρου, με συνακόλουθη συνέπεια την αδυναμία συμμετοχής ευρέως αριθμού ΜΜΕ, συνέπεια στην οποία ευλόγως σχηματίζεται η άποψη ότι σκοπούν. Διότι, η υιοθέτηση ποσοστού ... επί της αξίας της σύμβασης για την εγγύηση καλής λειτουργίας άνευ επικλήσεως οιοδήποτε προς τούτο αποχρώντος λόγου δημοσίου συμφέροντος και παρά την περί του αντιθέτου κοινοτική και εσωτερική νομοθετική πρόβλεψη, εύλογα μπορεί να ερμηνευθεί ως εμπόδιο συμμετοχής που σκοπεί στον αποκλεισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με άλλα λόγια ότι η ζήτηση έκδοσης τέτοιων εγγυητικών συνιστά το μέσο επίτευξης αδικαιολόγητων εμποδίων συμμετοχής τους.».

12. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της προβάλλει συναφώς ότι: «1ος Λόγος. Καταρχήν σημειώνουμε, ότι, η απαίτηση για

«εγγύηση καλής λειτουργίας» αφορά στο στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης και όχι στο στάδιο του διαγωνισμού. Το άρθρο 4....είναι σαφές «Η εγγυητική επιστολή καλής λειτουργίας κατατίθεται από τον Ανάδοχο κατά την οριστική παραλαβή της προμήθειας από τον ΟΤΑ και προ της επιστροφής της εγγυητικής καλής εκτέλεσης.» Συνεπώς δεν ζητείται η εκπλήρωση του όρου αυτού στον διαγωνισμό, ούτε συνιστά κώλυμα συμμετοχής σε αυτόν. Περαιτέρω, όσον αφορά στον 1ο λόγο «Μη νόμιμη η απαίτηση έκδοσης εγγυητικής καλής λειτουργίας το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό ... επί της αξίας της σύμβασης , χωρίς ΦΠΑ (αρ. της Διακήρυξης).», επισημαίνουμε ότι τα έργα προμήθειας αναβάθμισης δημοτικού οδοφωτισμού, τα οποία χρηματοδοτούνται με χρήση δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων και όχι από δημοτικούς πόρους, προκηρύσσονται ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ βάσει του οδηγού ΚΑΠΕ και του πρότυπου τεύχους διακήρυξης, το οποίο είναι δημοσιευμένο στο: [https:// ...](https://...). Στο άρθρο.... του πρότυπου τεύχους διακήρυξης του Τ.Π. & Δ αλλά και στο άρθρο....του πρότυπου τεύχους διακήρυξης αναφέρεται ότι: «Εγγύηση καλής λειτουργίας προμήθειας». Πέραν της απαιτούμενης εγγύησης καλής εκτέλεσης της προηγούμενης παραγράφου, ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας για την εγγυημένη - διάρκειας τουλάχιστον ...ετών - καλή λειτουργία του αντικείμενου της προμήθειας, θα καταθέσει εγγύηση καλής λειτουργίας το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό ... επί της συμβατικής αξίας, χωρίς το Φ.Π.Α...». Άλλωστε όλοι οι Δήμοι που έχουν διεξάγει διαγωνισμούς τύπου Προμήθειας με χρηματοδότηση μέσω δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων μετά την δημοσίευση του άνω οδηγού του ΤΠΔ ακολουθούν υποχρεωτικά το πρότυπο τεύχος διακήρυξης και ειδικά τον συγκεκριμένο όρο. Αναφέρονται ενδεικτικά: ΔΗΜΟΣ ..., ΔΗΜΟΣ ..., ΔΗΜΟΣ ..., ΔΗΜΟΣ ..., ΔΗΜΟΣ ..., ΔΗΜΟΣ ... κ.α.. Τέλος, η απαίτηση αυτή είναι απολύτως εύλογη, δικαιολογημένη και μάλιστα απαραίτητη για την διαφύλαξη των συμφέρον του Δήμου (καθώς είναι αυτός που θα υποχρεούται να αποπληρώσει το Δάνειο σε βάθος 10ετίας), και είναι ανάλογη με βάση τον προϋπολογισμό και σχετική με το αντικείμενο της σύμβασης. Πρόκειται για μία ελάχιστη εγγύηση υπέρ του Δήμου για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που τυχόν θα ανακύψουν στο μέλλον ή των

ζημιών που τυχόν θα προκληθούν από δυσλειτουργία των αγαθών κατά την περίοδο καλής λειτουργίας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η εξοικονόμηση ενέργειας από την λειτουργία των νεών φωτιστικών για την αποπληρωμή του 10ετούς δανείου. Με σκοπό την σημαντική διευκόλυνση της ρευστότητας του αναδόχου, επελέγη στο ίδιο άρθρο η δυνατότητα, είτε κατάθεσης του ... του ποσού του δανείου ...(...) που θα τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και θα αποδεσμεύεται κατά ... κάθε έτος, είτε κατάθεσης ισόποσης εγγυητικής καλής λειτουργίας ή εγγυητικής παρακαταθήκης από τον ανάδοχο (βλ. σχετ. και Οδηγό μελετών προγράμματος από Τ.Π.Δ και ..., Οκτώβριος 2020, 3η Επικαιροποίηση, σελ. 28 - 29) που επίσης θα απομειώνεται η αξία της κατά ... κάθε έτος! Επίσης, σημειωτέον, ότι, η εγγύηση αυτή ζητείται μετά την οριστική παραλαβή και συνεπώς ήδη ο ανάδοχος θα έχει λάβει το μεγαλύτερο μέρος της αμοιβής του.».

13. Επειδή, η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της προβάλλει συναφώς ότι «Επί του πρώτου λόγου: Η Αναθέτουσα Αρχή στις απόψεις της επικαλείται ότι «..Τέλος, η απαίτηση αυτή είναι απολύτως εύλογη, δικαιολογημένη και μάλιστα απαραίτητη για την διαφύλαξη των συμφερόντων του Δήμου και είναι ανάλογη με βάση των προϋπολογισμό και σχετική με το αντικείμενο της σύμβασης.....». Όμως, η άνω άποψη είναι αντίθετη από την λογική τόσο του νόμου 4412/2016 όσο και του Ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου, ήτοι της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, στην αιτιολογική σκέψη υπ' αρ. 83 της οποίας αναφέρεται ότι «Οι υπερβολικά αυστηρές απαιτήσεις όσον αφορά την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα συχνά αποτελούν αδικαιολόγητο εμπόδιο στη συμμετοχή ΜΜΕ σε δημόσιες προμήθειες...». Στην περίπτωση τη συγκεκριμένη όμως η απαίτηση έκδοσης εγγυητικής καλής λειτουργίας το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό ... επί της αξίας της σύμβασης , χωρίς ΦΠΑ (αρ.....της Διακήρυξης) αποτελεί ένα χαρακτηριστικό εμπόδιο στη συμμετοχή ΜΜΕ σε δημόσιες προμήθειες καθώς με την άνω απαίτηση η αναθέτουσα μετακυλ[ί]ει το βάρος του δανεισμού της από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στους οικονομικούς φορείς προκειμένου να εγγυηθεί η ίδια ότι μπορεί να αποπληρώσει το ποσό του δανείου που θα λάβει από το ΤΠΔ. Όμως, τούτο

είναι τελείως καταχρηστικό και ενάντια στη λογική της ανάπτυξης του ανταγωνισμού καθώς εμμέσως εμποδίζει τις ΜΜΕ να συμμετέχουν στον εν λόγω διαγωνισμό. Περαιτέρω, υπάρχουν πολλά παραδείγματα διαγωνισμών που ως εγγύηση καλής λειτουργίας προβλέπουν ποσοστό 2% ή 5% αλλά σε καμία περίπτωση το υπέρογκο ποσοστό του ... της αξίας της σύμβασης. Μάλιστα, το άρθρο 75 του νόμου 4412/2016 ρητώς προβλέπει ότι [...] Συνακόλουθα, όταν στην προσβαλλόμενη διακήρυξη υπάρχει η απαίτηση για χορήγηση εγγύησης καλής λειτουργίας σε ποσοστό ... της αξίας της σύμβασης και ο οικονομικός φορέας οφείλει να δεσμεύσει ένα κεφάλαιο ύψους περίπου ...€ (... χ ... = ...€) για δέκα περίπου έτη το οποίο , μαζί με τα έξοδα που θα απαιτηθούν από τα τραπεζικά ιδρύματα για τη χορήγηση τέτοιας εγγυητικής επιστολής αποτελεί παράγοντα οικονομικής αποσταθεροποίησης για μία μικρομεσαία επιχείρηση και παράλληλα παράγοντα ανασταλτικό για να υποβάλλει προσφορά, με αποτέλεσμα να ζημιώνεται και να περιορίζεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των οικονομικών φορέων. Στην πραγματικότητα, η αναθέτουσα αρχή μετακυλ[ί]ει το κόστος δανεισμού της για τη χρηματοδότηση της επίμαχης προμήθειας, σε βάρος του υποψηφίου αναδόχου, με συνέπεια να παρεμποδίζει σημαντικά την πρόσβαση στη διαγωνιστική διαδικασία σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όπως είναι η εταιρία μας, και κατ' επέκταση παραβιάζει τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού. Ιδιαίτερα χαρακτηριστική μάλιστα, είναι η 151/2018 Πράξη του Ε' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία έκρινε, ως προς το ζήτημα όρων της διακήρυξης σχετικά με τη χρηματοοικονομική επάρκεια των υποψηφίων τα εξής: « ούτε ασκεί έννομη επιρροή η δυνατότητα του υποψηφίου να καλύψει τις σχετικές απαιτήσεις στηριζόμενος στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 78 ν. 4412/2016) ή συμμετέχοντας σε ένωση οικονομικών φορέων (άρθρο 19 παρ. 2 ν. 4412/2016), καθόσον τούτο συνιστά δικαίωμα των ίδιων των υποψηφίων που κατοχυρώνεται σε όλους τους διαγωνισμούς και όχι βάση υπέρ της αναθέτουσας αρχής για την εισαγωγή όρων καταλληλότητας που δεν δικαιολογούνται ευλόγως από το αντικείμενο της σύμβασης καθ' εαυτό (πρβλ. C-76/16, σκ. 33 C-218/11, σκ. 29). Η απαίτηση δε της διακήρυξης να πληρούνται σωρευτικά στο συγκεκριμένο ύψος όλες οι προβλεπόμενες απαιτήσεις οικονομικής και

χρηματοοικονομικής επάρκειας (πιστοληπτική ικανότητα, γενικός και ειδικός κύκλος εργασιών) είναι εκείνη που καθιστά τελικώς δυσανάλογους τους επίμαχους όρους στον επίμαχο διαγωνισμό. Οι απαιτήσεις αυτές επηρέασαν, εν προκειμένω, την ανάπτυξη ελεύθερου ανταγωνισμού, αφού στον διαγωνισμό συμμετείχαν τελικώς μόνο... εργοληπτικές εταιρίες, σε σχέση με τον ουσιωδώς μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων που, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, συνήθως εμφανίζεται σε αντίστοιχους διαγωνισμούς συντήρησης οδικών έργων (Ε' Κλ. 116/2018, 119/2018, 212/2017, 237/2017, 240/2017, 181/2017, 322/2017, 372/2017, 462/2017 κ.α.). Για τον λόγο αυτό καθίσταται μη σύνηθες η ελεγχόμενη διαδικασία στο σύνολό της και, ως εκ τούτου, κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος προς έλεγχο σχεδίου σύμβασης.» [ΕΛΣ (Ε' Κλιμάκιο) 151/2018, σελ. 10-11, προσκομιζόμενη]. Περαιτέρω, να τονιστεί ότι ο τρόπος που θα χρηματοδοτήσει την ολοκλήρωση ενός έργου- προμήθεια η Αναθέτουσα Αρχή καθώς και το ποσό που χρειάζεται να δανειστεί δεν έχουν καμία σχέση και αναλογία με τις οικονομικές προϋποθέσεις και υποχρεώσεις που πρέπει να τηρούν οι οικονομικοί φορείς και πολύ περισσότερο ο ανάδοχος που θα επιλεγεί με το πέρας της διαγωνιστικής διαδικασίας. Για παράδειγμα στη Διακήρυξη του Δήμου ..., με α/α ΕΣΗΔΗΣ ... με ημερομηνία ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ 23-10-2020, η απαίτηση πιστοληπτικής ικανότητας ανέρχεται σε ποσοστό ... επί της αξίας της σύμβασης , επίσης στη Διακήρυξη του Δήμου ..., με α/α ΕΣΗΔΗΣ ... με ημερομηνία ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ 30-12-2020, η απαίτηση πιστοληπτικής ικανότητας ανέρχεται πάλι σε ποσοστό 2% επί της αξίας της σύμβασης, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις Διαγωνισμών όπου δεν υπάρχει καθόλου η απαίτηση πιστοληπτικής ικανότητας, όπως στη Διακήρυξη του Δήμου ... με α/α ΕΣΗΔΗΣ ...και με ημερομηνία ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ 05-01-2021 ή στη Διακήρυξη του Δήμου ...με α/α ΕΣΗΔΗΣ...και με ημερομηνία ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ 07-01-2021. Τέλος, να επισημάνουμε ότι τα έργα προμήθειας αναβάθμισης δημοτικού οδοφωτισμού, τα οποία χρηματοδοτούνται με χρήση δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων ΔΕΝ προκηρύσσονται ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ , όπως εσφαλμένα και αναληθώς αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της καθώς βάσει του οδηγού μελετών για την

βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας σε εγκαταστάσεις οδοφωτισμού ΟΤΑ Α' & Β βαθμού και ειδικότερα στο Ένθετο ... σελ. ...επ. ρητώς προβλέπονται οι ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ και ακολούθως οι : «.Γ. Προτεινόμενες εγγυήσεις, πέραν των υποχρεωτικά οριζόμενων στον ν. 4412/2016 Γ.1. Εγγύηση καλής λειτουργίας από τον Ανάδοχο Παροχή «εγγύησης καλής λειτουργίας» για περίοδο 10 ετών για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο καλής λειτουργίας. Το ποσό της εγγύησης καλής λειτουργίας θα ανέρχεται στο ποσό των (...xΠ/Υ της σύμβασης προμήθειας, χωρίς ΦΠΑ)€ σελ.....» . Συνεπώς, δεν είναι υποχρεωτική η ύπαρξη της εν λόγω απαίτησης αλλά προτεινόμενη.».

14. Επειδή, στο άρθρο 72 «Εγγυήσεις» του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. ... 2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «Εγγύηση καλής λειτουργίας» για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ύψος της εγγύησης καλής λειτουργίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό. ...». Με την ως άνω διάταξη ορίζεται ρητώς η δυνατότητα των αναθετουσών αρχών να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «Εγγύηση καλής λειτουργίας», ορίζοντας το ύψος της στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, χωρίς να τίθεται όριο ως προς το ποσό αυτό. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τους εκατέρωθεν προβαλλόμενους ισχυρισμούς, στο πρότυπο τεύχος της διακήρυξης του ...(από το οποίο χρηματοδοτείται εν προκειμένω η σύμβαση), ανεξαρτήτως αν η απαίτηση εγγύησης καλής λειτουργίας και το ύψος αυτής είναι υποχρεωτικά ή προτεινόμενα, ορίζεται πάντως η δυνατότητα απαίτησης εγγύησης καλής λειτουργίας και μάλιστα σε ύψος «... x Π/Υ της σύμβασης προμήθειας, χωρίς ΦΠΑ», ήτοι στο ύψος που ζητείται εν προκειμένω από των προσβαλλόμενο όρο της διακήρυξης. Κατόπιν των ανωτέρω προκύπτει ότι

νομίμως η αναθέτουσα αρχή με τη διακήρυξη απαιτεί εγγύηση καλής εκτέλεσης, ως έχει τη δυνατότητα, ενώ το ζητούμενο ύψος της, δεδομένου ότι συμπίπτει με το οριζόμενο στο προαναφερθέν πρότυπο τεύχος, σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί μη εύλογο. Αλυσιτελώς δε η προσφεύγουσα επικαλείται το άρθρο 75 του Ν.4412/2016, καθώς δεν αφορά την επίμαχη απαίτηση και συνεπώς δεν έλκεται σε εφαρμογή. Εξάλλου, όλως αορίστως η προσφεύγουσα προβάλλει έμμεσο αποκλεισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων εξαιτίας του ως άνω όρου, ενώ δεν επικαλείται και δη με συγκεκριμένους ισχυρισμούς, αναφέροντας οικονομικά στοιχεία της, ότι η ίδια δεν δύναται να καλύψει την επίμαχη απαίτηση. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ο πρώτος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος.

15. Επειδή, η προσφεύγουσα με το δεύτερο λόγο της προσφυγής της προβάλλει ότι «2. Μη νόμιμη η απαίτηση του άρθρου ...ζ) με την οποία προβλέπεται ο υποψήφιος στο διαγωνισμό οικονομικός φορέας να διαθέτει πιστοποιητικό Διαχείρισης Οδικής Ασφάλειας ISO...ή ισοδύναμο. Η διάταξη του άρθρου 54 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: [...] Στο ανωτέρω Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α' ορίζεται ότι: [...] Στον όρο ...περ. ζ της Διακήρυξης, ορίζεται ότι: «Ο οικονομικός φορέας για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλει να συμμορφώνεται με: [...] δ) Σύστημα Διαχείρισης Οδικής Ασφάλειας ISO...ή ισοδύναμο». Περαιτέρω, όπως αναφέρεται στον όρο ISO..., η υπό κρίση Διακήρυξη αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας, με αντικείμενο την « βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του Δημοτικού οδοφωτισμού, μέσω της αντικατάστασης συμβατικών φωτιστικών σωμάτων με νέα φωτιστικά σώματα σύγχρονης τεχνολογίας LED». Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενο της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης είναι η προμήθεια και εγκατάσταση ...φωτιστικών σωμάτων τύπου βραχίονα σύγχρονης τεχνολογίας LED, την προμήθεια για αποθήκευση ... φωτιστικών σωμάτων τύπου βραχίονα σύγχρονης τεχνολογίας LED, την προμήθεια και εγκατάσταση ... φωτιστικών σωμάτων κορυφής, σύγχρονης τεχνολογίας LED, την προμήθεια για αποθήκευση ... φωτιστικών σωμάτων κορυφής, σύγχρονης τεχνολογίας LED, την προμήθεια και εγκατάσταση ... φωτιστικών σωμάτων τύπου μπάλας,

σύγχρονης τεχνολογίας LED, όπως περιγράφεται αναλυτικά στο Μέρος ... και ...του Παραρτήματος ... της διακήρυξης. Όπως καθίσταται σαφές από τα ανωτέρω, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης αφορά στην προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού φωτιστικών σωμάτων. Ως εκ τούτου, η υπό κρίση Διακήρυξη απευθύνεται εξ ορισμού στους οικονομικούς φορείς που ασκούν συναφή με το αντικείμενο αυτό, δραστηριότητα, δηλαδή σε οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών led. Ωστόσο, το ISO..., με το οποίο σύμφωνα με τη διακήρυξη, απαιτούνται να συμμορφώνονται οι οικονομικοί φορείς, αφορά στην εφαρμογή της Πολιτικής και των διαδικασιών Οδικής Ασφάλειας, με σκοπό την πρόληψη και εξάλειψη κάθε είδους οδικού συμβάντος που αφορά, είτε το προσωπικό της εταιρείας, είτε τους λοιπούς χρήστες του οδικού δικτύου, στο οποίο κινούνται οχήματα της εταιρείας στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της. Υπό αυτήν την έννοια, το ISO...καταδεικνύει τη δέσμευση της εταιρίας που το κατέχει, να διαχειρίζεται υπεύθυνα τα εταιρικά οχήματα και να συμμορφώνεται με τους κανόνες οδικής ασφάλειας. Για τον λόγο αυτό το εν λόγω ISO αφορά κυρίως Εταιρίες Logistics /Μεταφορών, Επιχειρήσεις με Στόλο Οχημάτων (ΚΤΕΛ, Αστικές Συγκοινωνίες, Βιομηχανίες/Βιοτεχνίες, Super Markets), Εταιρίες Οδικής Βοήθειας, Εταιρίες Ταχυμεταφορών (Courier), Εταιρίες Ταξί, Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια. Λαμβανομένου υπόψη, ωστόσο, του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης, η απαίτηση συμμόρφωσης με το ISO..., που ορίζεται στον όρο ...περ ... της διακήρυξης, όχι μόνον δεν παρίσταται αναγκαία, αλλά στην πραγματικότητα, ουδόλως σχετίζεται με το αντικείμενο της. Τούτο δε, καθώς η απαίτηση συμμόρφωσης με τους κανόνες οδικής ασφάλειας, ουδόλως σχετίζεται αφενός μεν με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης που αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση, παροχή υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης εξοπλισμού φωτιστικών σωμάτων, αφετέρου δε με το σκοπό της διακήρυξης όπως συνάγεται από το αναγραφόμενο αντικείμενό της. Η τοποθέτηση και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων δεν συνιστούν υπηρεσίες που ομοιάζουν με τους κανόνες της οδικής ασφάλειας (πρβλ ΔΕφΘες ΕΑ 163/2018, ΔΕφΑΘ ΕΑ 90/2016). Έτσι, ο επίμαχος όρος της διακήρυξης παραβιάζει τα οριζόμενα στο άρθρο 54 του Ν.

4412/2016, στο οποίο ορίζεται ρητά ότι οι τεχνικές προδιαγραφές που τίθενται πρέπει να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, και να είναι ανάλογες με την αξία και τους σκοπούς της. Ο εν λόγω όρος έχει τεθεί, επίσης, κατά παράβαση του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, είναι αντίθετος προς τις αρχές της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, της αρχής της αναλογικότητας και της ανάπτυξης υγιούς και πραγματικού ανταγωνισμού που προβλέπονται από το ευρωπαϊκό και εθνικό δίκαιο περιορίζει το εύρος των συμμετεχόντων και καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή της εταιρίας μας στον ένδικο διαγωνισμό (ΔΕΦΑΘ ΕΑ 228/2019). Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί επιπρόσθετα, ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ως άνω πιστοποίηση είναι αναγκαία λόγω του γεγονότος της αντικατάστασης φωτιστικών σωμάτων στο οδικό δίκτυο του Δήμου ..., το οποίο δεν είναι ιδιαιτέρως επιβαρυνμένο με οχήματα όπως το οδικό δίκτυο άλλων μεγαλύτερων εδαφικά και πληθυσμιακά Δήμων. Τούτο δε, καθώς, ο οικονομικός φορέας που τυχόν διαθέτει την ως άνω πιστοποίηση, δεν συνάγεται εξ αυτού, ότι είναι ικανός να αναλάβει την εκτέλεση της σύμβασης, η οποία αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση εξοπλισμού φωτιστικών σωμάτων, δηλαδή σε αντικείμενο που ουδόλως σχετίζεται με την ως άνω πιστοποίηση. Τέλος, σε κάθε περίπτωση η διαδικασία έκδοσης τέτοιου είδους Πιστοποίησης απαιτεί χρονικό διάστημα τουλάχιστον τεσσάρων μηνών που πιθανότατα θα παραταθεί λόγω της πανδημίας που βιώνουμε σήμερα εξαιτίας του covid19. Συνεπώς, ακόμη και μία εταιρεία που θα ήθελε να προβεί στην έκδοση τέτοιου είδους Πιστοποιητικού χωρίς να είναι υποχρεωμένη βάσει του νόμου και του αντικειμένου των εργασιών της είναι σίγουρο ότι δε θα προλάβει να έχει αυτήν την Πιστοποίηση μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, ήτοι μέχρι 22/01/2021. Ως εκ τούτου, ο υπ' αριθμόν ...ζ) όρος της διακήρυξης, τουλάχιστον καθ' ο μέρος ορίζει ότι η απαίτηση ISO...θα πρέπει να καλύπτεται επί ποινή αποκλεισμού θα πρέπει να ακυρωθεί.».

16. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της προβάλλει συναφώς ότι: «2ος Λόγος. Το ISO...που ζητείται στο άρθρο ...παρ. ... είναι απολύτως σχετικό με το αντικείμενο του διαγωνισμού που είναι η προμήθεια και η εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων LED στο οδικό δίκτυο του Δήμου Με

άλλα λόγια οι εργασίες λαμβάνουν χώρα στο οδικό δίκτυο του Δήμου και περιλαμβάνουν (κεφάλαιο ...- σελίδα 23): • Απεγκατάσταση, συλλογή και ανακύκλωση των παλαιών φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων που βρίσκονται στο οδικό δίκτυο • Προμήθεια και εγκατάσταση των νέων φωτιστικών σωμάτων στο οδικό δίκτυο • Συντήρηση (επισκευή, αντικατάσταση εξοπλισμού, κ.λπ.) στο οδικό δίκτυο κατά την διάρκεια της 10ετούς εγγύησης καλής λειτουργίας. Είναι προφανές ότι οι οικονομικοί φορείς που θα εκτελέσουν τη σύμβαση, προκειμένου να προβούν στην απεγκατάσταση του παλαιού εξοπλισμού φωτισμού, στην προμήθεια και εγκατάσταση του νέου εξοπλισμού φωτισμού ή και στην επισκευή, αντικατάσταση εξοπλισμού στο οδικό δίκτυο του Δήμου, θα χρησιμοποιήσουν Εταιρικά οχήματα μεταφοράς και καλαθοφόρα - ανυψωτικά οχήματα, για να μετακινούν εξοπλισμό από και προς τα σημεία εγκατάστασης και να εκτελέσουν εργασίες εντός του οδικού δικτύου διακόπτοντας, μερικώς ή ολικώς ή ρυθμίζοντας ανάλογα τους διαδρόμους κυκλοφορίας κλπ. Δηλαδή εκ των πραγμάτων οι εργασίες τους, το ανθρώπινο δυναμικό τους και τα μηχανήματα - εργαλεία τους σχετίζονται και αλληλοεπιδρούν με το σύστημα οδικής κυκλοφορίας. Γι' αυτό ζητείται να πρέπει να έχουν την οργάνωση και την ετοιμότητα να εξασφαλίσουν την οδική ασφάλεια στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους. Θα πρέπει να διαθέτουν τις διαδικασίες οδικής ασφάλειας με σκοπό την πρόληψη και εξάλειψη κάθε είδους οδικού συμβάντος που αφορά, είτε το προσωπικό της εταιρίας, είτε τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου, είτε εν γένει τη δημόσια ασφάλεια. Όπως προκύπτει από το site (...) του οργανισμού ISO (International Organization for Standardization) στο πεδίο εφαρμογής του ISO...υπάγεται (σε μετάφραση) ο καθορισμός απαιτήσεων για ένα σύστημα διαχείρισης της οδικής ασφάλειας για να επιτρέψει σε έναν οργανισμό που αλληλεπιδρά με το σύστημα οδικής κυκλοφορίας να μειώσει θανάτους και σοβαρούς τραυματισμούς που σχετίζονται με τροχαία ατυχήματα στις περιπτώσεις που μπορεί να επηρεάσει. Οι απαιτήσεις του ISO...περιλαμβάνουν την ανάπτυξη και εφαρμογή κατάλληλης πολιτικής, την ανάπτυξη στόχων και σχεδίων δράσης, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τις νομικές και άλλες απαιτήσεις στις οποίες εγγράφεται ο οργανισμός και πληροφορίες

σχετικά με στοιχεία και κριτήρια που σχετίζονται με το σύστημα διαχείρισης της οδικής ασφάλειας που ο οργανισμός προσδιορίζει ως εκείνους που μπορεί να ελέγξει και εκείνους που μπορεί να επηρεάσει. Άρα, η συγκεκριμένη πιστοποίηση συνδέεται απολύτως με το αντικείμενο της σύμβασης και ευλόγως απαιτείται. Σημειωτέο μάλιστα, ότι όπως προκύπτει από το άρθρο ...της διακήρυξης το ISO αυτό αρκεί να το διαθέτει το μέλος που θα κάνει την εγκατάσταση για λογαριασμό του οικονομικού φορέα. Με άλλα λόγια η συγκεκριμένη απαίτηση δεν περιορίζει τις συμμετοχές, ούτε συνιστά κώλυμα συμμετοχής. Απεναντίας, η ζητούμενη πιστοποίηση εξασφαλίζεται και δια ευρύτερων σχημάτων συμμετοχής επιχειρήσεων, στα οποία, αρκεί το μέλος που θα εκτελέσει τις εργασίες στο οδικό δίκτυο να την διαθέτει. Πρέπει να επισημάνουμε ότι το συγκεκριμένο ISO το διαθέτουν δεκάδες εάν όχι εκατοντάδες Ελληνικές εταιρίες που η δραστηριότητά τους περιλαμβάνει την αλληλεπίδραση με το οδικό δίκτυο και εφάπτεται στην οδική ασφάλεια και υλοποιούν έργα ή εγκαταστάσεις σε οδικό δίκτυο.».

17. Επειδή, η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της προβάλλει συναφώς ότι «Επί του δευτέρου λόγου: Η Αναθέτουσα Αρχή επικαλείται ότι «Το ISO...που ζητείται στο άρθρο ...παρ. .. είναι απολύτως σχετικό με το αντικείμενο του διαγωνισμού που είναι η εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων LED στο οδικό δίκτυο του Δήμου». Όμως, σύμφωνα με το άρθρο 75 παρ. 1 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλουν ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παρ. 2,3 και 4 του αρ. 75. Η διάταξη του άρθρου 75 παρ. 1, επομένως, αποσκοπεί στην καθιέρωση *numerus clausus* ή εξαντλητικού καταλόγου κριτηρίων ποιοτικής επιλογής (όμοιο περιεχόμενο έχει και το αρ. 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Οι όροι (κριτήρια) επιλογής των διαγωνιζομένων πρέπει απαραίτητως να αναφέρονται εκ των προτέρων και με σαφήνεια στην ίδια τη διακήρυξη του διαγωνισμού, να βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια που εξασφαλίζουν την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της αποφυγής άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης, να εγγυώνται την μεταγενέστερη αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, να συνέχονται με το συμβατικό

αντικείμενο και να μην είναι ιδιαίτερα επαχθείς και δυνανάλογοι, ώστε να μειώνεται ο κύκλος των υποψηφίων, αλλά αντιθέτως πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του κύκλου αυτού (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 5ης.12.1989, C-3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 8, ΔΕΕ απόφαση 3ης.6.1992, C-360/89, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 11). Περαιτέρω, η προσβαλλόμενη διακήρυξη έχει να κάνει με προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων διαφόρων ειδών σε οδικό δίκτυο του Δήμου Το κύριο αντικείμενο της σύμβασης είναι, λοιπόν, η προμήθεια και η εγκατάσταση και όχι οι εργασίες στο οδικό δίκτυο του Δήμου. Στα πλαίσια της εκτέλεσης της σύμβασης θα πρέπει ο ανάδοχος να λάβει το προβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας στο οδικό δίκτυο του Δήμου προκειμένου να μην συμβεί οποιοδήποτε πρόβλημα ή ατύχημα. Αυτό όμως, είναι παρεπόμενη υποχρέωση του αναδόχου η οποία δεν έχει καμία σχέση με το κυρίως αντικείμενο της διακήρυξης και συνακόλουθα της σύμβασης. Συνεπώς, η υποχρέωση, και μάλιστα με ποινή αποκλεισμού σε περίπτωση μη κατάθεσης αυτής, να διαθέτει ο οικονομικός φορέας την Πιστοποίηση ISO...είναι τελείως καταχρηστική, παντελώς επαχθής και σε κάθε περίπτωση δυσανάλογη με το αντικείμενο της διακήρυξης. Στην προκειμένη περίπτωση λοιπόν, παραβιάζεται η αρχή της διαφάνειας κατά την κατάρτιση των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης, η οποία έχει ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο ευνοιοκρατίας και καταχρήσεων εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής. Προς απόδειξη των λεγομένων μας σας αναφέρουμε ενδεικτικά την διακήρυξη ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων έργου κάτω ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ Ν. 4412/2016 ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΝ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΤΙΜΗ του Δήμου ...με αρ. πρ. ...που έλαβε στο ΕΣΗΔΗΣ ΑΔΑΜ Η ως άνω Διακήρυξη έχει ως βασικό αντικείμενο εργασίες χωματοουργικές ή εργασίες κοπής ασφαλτοτάπητα, κατασκευή νέων πεζοδρομιών , πλακοστρώσεις , εργασίες ηλεκτροφωτισμού και εν γένει εργασίες που λαμβάνουν χώρα στο οδικό δίκτυο του Δήμου. Θεωρητικά θα μπορούσε ο Δήμος να θέσει ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή υποψήφιων οικονομικών φορέων, μαζί με τις υπόλοιπες, και την προσκόμιση πιστοποιητικού ISO..., αλλά η εν λόγω

προκήρυξη δεν προβλέπει τέτοιου είδους πιστοποιητικό. Περαιτέρω, ένα ακόμα παράδειγμα διακήρυξης που παρότι έχει ως κύριο αντικείμενο την αποκατάσταση βλαβών οδικού δικτύου συγκεκριμένης περιφέρειας δεν περιλαμβάνει ως προϋπόθεση την προσκόμιση του εν λόγω πιστοποιητικού. Η συγκεκριμένη διακήρυξη είναι η «*Διακήρυξη Ανοικτής Διαδικασίας Μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) Για την Επιλογή Αναδόχου Κατασκευής Έργου με τίτλο : Αποκατάσταση Βλαβών Οδικού Δικτύου Αρμοδιότητας ...από τη Θεομηνία .. & ... /.../... (Τεχνικά Περιοχής ...)*», που αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ με ΑΔΑΜ Συνακόλουθα, γίνεται αντιληπτό ότι ακόμα και σε έργα που έχουν σαν κύριο αντικείμενό τους εργασίες στο οδικό δίκτυο και θεωρητικά οι αναθέτουσες θα μπορούσαν να θέσουν ως μία εκ των προϋποθέσεων την προσκόμιση της πιστοποίησης ISO..., δεν το κάνουν και από την άλλη στην προσβαλλόμενη διακήρυξη η αναθέτουσα θέτει, με ποινή μάλιστα αποκλεισμού στην περίπτωση που δεν το προσκομίσει κάποιος υποψήφιος οικονομικός φορέας, ως προϋπόθεση την ύπαρξη και προσκόμιση του άνω πιστοποιητικού και μάλιστα σε διαγωνισμό που έχει ως κύριο αντικείμενο την προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων και όχι την αποκατάσταση βλαβών οδικού δικτύου.».

18. Επειδή, όπως αορίστως η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι «η διαδικασία έκδοσης τέτοιου είδους Πιστοποίησης απαιτεί χρονικό διάστημα τουλάχιστον τεσσάρων μηνών που πιθανότατα θα παραταθεί λόγω της πανδημίας που βιώνουμε σήμερα εξαιτίας του covid19», συνεπώς, στο μέτρο που δεν αποδεικνύει ότι δεν είναι δυνατή η εκ μέρους της πλήρωση της επίμαχης απαίτησης, ο δεύτερος λόγος είναι απορριπτέος προεχόντως ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενος. Επικουρικώς, δε, όπως προβάλλει η ίδια η προσφεύγουσα, «το ISO..... αφορά στην εφαρμογή της Πολιτικής και των διαδικασιών Οδικής Ασφάλειας, με σκοπό την πρόληψη και εξάλειψη κάθε είδους οδικού συμβάντος που αφορά, είτε το προσωπικό της εταιρείας, είτε τους λοιπούς χρήστες του οδικού δικτύου, στο οποίο κινούνται οχήματα της εταιρείας στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της.». Όπως δε προβάλλει η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της «στο πεδίο εφαρμογής του ISO...υπάγεται (σε

μετάφραση) ο καθορισμός απαιτήσεων για ένα σύστημα διαχείρισης της οδικής ασφάλειας για να επιτρέπει σε έναν οργανισμό που αλληλεπιδρά με το σύστημα οδικής κυκλοφορίας να μειώσει θανάτους και σοβαρούς τραυματισμούς που σχετίζονται με τροχαία ατυχήματα στις περιπτώσεις που μπορεί να επηρεάσει. Οι απαιτήσεις του ISO...περιλαμβάνουν την ανάπτυξη και εφαρμογή κατάλληλης πολιτικής, την ανάπτυξη στόχων και σχεδίων δράσης, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τις νομικές και άλλες απαιτήσεις στις οποίες εγγράφεται ο οργανισμός και πληροφορίες σχετικά με στοιχεία και κριτήρια που σχετίζονται με το σύστημα διαχείρισης της οδικής ασφάλειας που ο οργανισμός προσδιορίζει ως εκείνους που μπορεί να ελέγξει και εκείνους που μπορεί να επηρεάσει.». Στο αντικείμενο δε της σύμβασης, περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων, η απεγκατάσταση των παλαιών φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων που βρίσκονται στο οδικό δίκτυο, η εγκατάσταση των νέων φωτιστικών στο οδικό δίκτυο και η συντήρηση (επισκευή, αντικατάσταση εξοπλισμού, κ.λπ.) στο οδικό δίκτυο κατά τη διάρκεια της δεκαετούς εγγύησης καλής λειτουργίας. Εκ των ανωτέρω προκύπτει σαφώς ότι το ζητούμενο ISO είναι απολύτως συναφές με το αντικείμενο της σύμβασης, καθώς σε αυτό περιλαμβάνονται όλες οι προαναφερθείσες εργασίες, οι οποίες πραγματοποιούνται επί του οδικού δικτύου, η σχετική δε απαίτηση παρίσταται πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, ο οποίος συνίσταται στην ασφάλεια κατά την εκτέλεση του ως άνω αντικειμένου της σύμβασης επί του οδικού δικτύου. Τούτο δε ουδόλως αναιρείται εκ του ότι οι ως άνω εργασίες δεν είναι το μόνο αντικείμενο της σύμβασης, στο οποίο περιλαμβάνεται και η προμήθεια των φωτιστικών. Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος και ως αβάσιμος.

19. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της προβάλλει ότι «3. Μη νόμιμες οι απαιτήσεις των σημείων ... (...,...,...,...), ...(...), [...] του Μέρους ...του Παραρτήματος ... των Απαιτήσεων - Τεχνικών Προδιαγραφών, Παραβίαση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού - Παραβίαση του άρθρου 54 παρ. 1 και 4 του Ν. 4412/2016 - Παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και μείωση του ανταγωνισμού λόγω μη εύλογων απαιτήσεων. Νομικό μέρος. Α.

Στο Προοίμιο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (σκέψη 74), ορίζεται ότι: [...] Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν. 4412/2016 (άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) [...] Όλα τα ως άνω θα πρέπει πάντα να ερμηνεύονται με γνώμονα την αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού, σύμφωνα εξάλλου και με το άρθρο 18 παρ. 1 Ν. 4412/2016, η οποία εντός του πλαισίου του ενωσιακού δικαίου συνιστά πρωταρχικό πυλώνα της ασκούμενης δια των δημοσίων συμβάσεων οικονομικής δραστηριότητας και θεμελιακή αξία για τις διαδικασίες ανάθεσής τους. Ειδικότερα, αυτό σημαίνει ότι η ως άνω αρχή του αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα πρέπει να διέπει την κατά τα ως άνω εφαρμογή του άρθρου 54 και συγκεκριμένα ότι οι όποιες τεχνικές προδιαγραφές δεν θα πρέπει να φθάνουν τέτοιο επίπεδο, ώστε να περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, ακόμη και αν αφήνουν κάποιο έστω περιθώριο περιορισμένης εμφάνισής του, χωρίς τούτος ο περιορισμός να είναι απόλυτα αναγκαίος για τη διασφάλιση ομαλής εκτέλεσης του αντικείμενου της σύμβασης και συγκεκριμένα την κατάλληλη χρήση του προϊόντος για τον συμβατικό σκοπό (ΑΕΠΠ 568/2018). Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, απαγορεύεται κατ' αρχήν, η θέσπιση προδιαγραφών που περιορίζουν τον κύκλο των διαγωνιζόμενων επιχειρήσεων. Δεν αποκλείεται, όμως, ένας τέτοιος περιορισμός, ως εκ των απαιτήσεων συγκεκριμένων προδιαγραφών, αν μόνον αυτές οι συγκεκριμένες προδιαγραφές εξυπηρετούν αποτελεσματικά τις ανάγκες για την κάλυψη των οποίων τίθενται (ΣτΕ 365/2007, ΣτΕΕΑ 267/2008). Έτσι, και κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, γίνεται δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή είναι κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακήρυξης ως προς τα προς προμήθεια είδη, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη, η δε θέσπιση με τη διακήρυξη των προδιαγραφών που αυτή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού, εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιαδώς δυσχερή τη συμμετοχή σε αυτόν των προμηθευτών των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους, οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των

δυνάμενων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων (ΔΕφΠειρ ΕΑ 26/2020, ΣΤΕ 676/2011, 1025/2010, 1049/2017, 691/2009). Ελέγχονται, όμως και στην περίπτωση αυτή, οι τεχνικές προδιαγραφές από της απόψεως της τηρήσεως της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (ΔΕφΠειρ 26/2020, ΣΤΕ 189/2015, 124/2015, 9/2015, 415/2004, 354/2014, 257/2010, ΑΕΠΠ 605, 606/2019), σε κάθε δε περίπτωση θα πρέπει να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης και να μην εισάγουν αδικαιολόγητα εμπόδια στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. Περαιτέρω, και λαμβανομένου υπόψη του εξαιρετικού χαρακτήρα της ως άνω διατάξεως, γίνεται δεκτό ότι οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες η αναθέτουσα αρχή μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής, πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς. Πράγματι, κατά τη σχετική με τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών νομολογία, η μη προσθήκη των λέξεων «ή ισοδύναμο» μετά τον καθορισμό, στη συγγραφή υποχρεώσεων, ενός συγκεκριμένου προϊόντος είναι δυνατό όχι μόνο να αποτρέψει από την υποβολή προσφορών τους οικονομικούς φορείς που χρησιμοποιούν ανάλογα προς το προϊόν αυτό συστήματα, αλλά μπορεί επίσης να παρεμβάλει εμπόδια στα ρεύματα εισαγωγών στο πλαίσιο του διασυνοριακού εμπορίου εντός της Ένωσης (βλ. ΑΕΠΠ 3/2019, όπου και παραπομπή σε, διάταξη της 3ης Δεκεμβρίου 2001, Vestergaard, C-59/00, EU:C:2001:654, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Η ίδια η οδηγία 2014/24 επιβάλλει ορισμένα όρια τα οποία η αναθέτουσα αρχή οφείλει να σέβεται. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 42, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/24, οι τεχνικές προδιαγραφές απαιτείται να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία συνάψεως συμβάσεως και δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. Η απαίτηση αυτή συγκεκριμενοποιεί, στο πλαίσιο της κατάρτισης των τεχνικών προδιαγραφών, την αρχή της ίσης μεταχείρισεως όπως αυτή κατοχυρώνεται με το άρθρο 18, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας. Όπως, δε έχει κρίνει το Δικαστήριο, οι αρχές της ίσης μεταχείρισεως, της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της διαφάνειας έχουν

καθοριστική σημασία όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές, δεδομένου του κινδύνου δημιουργίας δυσμενών διακρίσεων εξαιτίας της επιλογής των τεχνικών προδιαγραφών ή λόγω του τρόπου με τον οποίο οι προδιαγραφές αυτές διατυπώνονται (βλ. όσον αφορά την οδηγία 2004/18, απόφαση της 10ης Μαΐου 2012, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C- 368/10, EU:C:2012:284, σκέψη 62). Ενόψει τούτων, καθίσταται σαφές ότι οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αποφεύγουν διατάξεις που συνεπάγονται αδικαιολόγητους φραγμούς στην ελεύθερη ανάπτυξη του ανταγωνισμού μέσω ενσωμάτωσης σε αυτή χαρακτηριστικών που διακρίνουν συνήθως τα προϊόντα/υπηρεσίες που ευνοούν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα (βλ. ΑΕΠΠ 605, 606/2019, ΕΣ 2402/2010), αλλά επιπρόσθετα να σέβονται τον εξαιρετικό χαρακτήρα της διάταξης, και να προβλέπουν ότι η εκάστοτε απαίτηση της διακήρυξης, είναι δυνατό να πληρωθεί από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς με «ισοδύναμο» προϊόν. Έτσι, η απορρέουσα από τις ανωτέρω αρχές υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής συνιστά περιορισμό της διακριτικής της ευχέρειας όσον αφορά στον καθορισμό των προϋποθέσεων συμμετοχής σε ένα διαγωνισμό, αποβλέπουσα αφενός στην επίτευξη ευρείας συμμετοχής σε διαγωνιστικές διαδικασίες, και αφετέρου στον αποκλεισμό επιβολής προδιαγραφών που συρρικνώνουν την ελεύθερη αγορά. Σε περίπτωση δε που η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί πως συντρέχει επιτακτική ανάγκη επιβολής τέτοιου είδους περιοριστικών μέτρων, αυτή δεν πραγματοποιείται ελεύθερα, αλλά οριοθετείται από τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας, ενόψει του ειδικότερου σκοπού που εξυπηρετεί και των ενδεχόμενων διακρίσεων που εισάγει (βλ. ΔΕΚ C-148/91, σκ. 9, C-19/92, σκ. 32, ΑΕΠΠ 605, 606/2019). Επομένως, οποιοσδήποτε περιορισμός που εισάγει η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να συνδέεται και να τελεί σε αναλογία προς το αντικείμενο της σύμβασης και να δικαιολογείται από τη φύση και το σκοπό του συγκεκριμένου έργου, εξασφαλίζοντας σε κάθε περίπτωση συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού. Υπό το πρίσμα των προπαρατεθέντων στοιχείων, εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξακριβώσει αν, λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει η αναθέτουσα αρχή για τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών βάσει ποιοτικών απαιτήσεων συναρτώμενων προς το

αντικείμενο της επίμαχης συμβάσεως, ο ιδιαιτέρως λεπτομερής χαρακτήρας των επίμαχων στην υπόθεση της κύριας δίκης τεχνικών προδιαγραφών δεν συνεπάγεται την έμμεση ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου προσφέροντος. Επίσης, ο βαθμός λεπτομέρειας των τεχνικών προδιαγραφών θα πρέπει να συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, πράγμα το οποίο σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι θα πρέπει να εξετάζεται κατά πόσον ο βαθμός λεπτομέρειας αυτός είναι αναγκαίος για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών. (ΑΕΠΠ 3/2019, όπου και παραπομπή σε ΔΕΚ C-412/2017, απόφαση της 25-10-2018 σκέψεις 38-41). Έτσι, οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, πρέπει: (α) να τελούν σε συνάφεια προς το αντικείμενο της σύμβασης και προς τον χαρακτήρα της ρυθμιζόμενης δραστηριότητας, (β) να είναι αναγκαίες και πρόσφορες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, (γ) και να μην είναι δυσανάλογες εν σχέσει προς αυτόν. Εάν οι όροι που η αναθέτουσα αρχή θέτει, είναι προδήλως απρόσφοροι ή υπερβαίνουν το απολύτως αναγκαίο, για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού, αναγκαίο μέτρο, ελέγχονται δικαστικά (ΟΛΣΤΕ 3804/2014). Β. Από όλα τα ανωτέρω, προκύπτουν συνοπτικά τα κάτωθι συμπεράσματα: (α) Τα τιθέμενα, εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, τεχνικά χαρακτηριστικά, πρέπει (β) καταρχήν να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και να είναι ανάλογα με τους σκοπούς που επιδιώκει. Ο σκοπός των τιθέμενων διατάξεων που περιορίζουν την διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, έγκειται μεταξύ άλλων, στο να εξασφαλίσουν την ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων και στην αποτροπή δημιουργίας αδικαιολόγητων εμποδίων, που περιορίζουν τον ανταγωνισμό. (γ) Για να είναι αποδεκτή η μνεία συγκεκριμένης κατασκευής στην διακήρυξη, πρέπει να δικαιολογείται από το αντικείμενο και τον σκοπό της σύμβασης. (δ) Ακόμη όμως και στην περίπτωση που υφίσταται μνεία συγκεκριμένης κατασκευής στη διακήρυξη, πρέπει να προβλέπεται ο όρος «ισοδύναμο», και τούτο, προκειμένου να μην περιορίζεται υπέρμετρα και αδικαιολόγητα ο ανταγωνισμός μεταξύ των οικονομικών φορέων. Τεχνικό Μέρος. α. Σημεία ...(...), ...(...) Του Μέρους ... του Παραρτήματος Εν προκειμένω, στο σημεία ...(...), ...(...), Μέρους ... του Παραρτήματος ..., σχετικά

με το κάλυμμα του τμήματος οπτικής μονάδας, ορίζεται ότι «Το κάλυμμα της οπτικής μονάδας θα πρέπει να είναι διαφανές γυαλί, μεγάλης θερμικής και μηχανικής αντοχής πάγους κατ' ελάχιστον ... mm. Θα πρέπει να είναι ανθεκτικό σε υψηλές θερμοκρασίες που αναπτύσσονται στο εσωτερικό του φωτιστικού και στις εξωτερικές συνθήκες». Ο ως άνω όρος είναι, ωστόσο, μη νόμιμος, και αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 54 παρ. 1 και 4 του Ν. 4412/2016, καθώς και στις αρχές τις ίσης μεταχείρισης και αναλογικότητας, ενώ περιορίζει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό. Ειδικότερα: (α) Καταρχάς και πριν από οτιδήποτε άλλο, ο ως άνω όρος της διακήρυξης είναι μη νόμιμος, καθώς αντιβαίνει στο άρθρο 54 παρ. 1 και 4 του Ν. 4412/2016. Τούτο δε, καθώς καίτοι αναφέρεται σε συγκεκριμένη κατασκευή του καλύμματος της οπτικής μονάδας αποκλειστικά από διαφανές γυαλί, πάρα ταύτα, δεν συνοδεύεται από τον όρο «ισοδύναμο», ώστε να τίθεται η δυνατότητα στους λοιπούς οικονομικούς φορείς που διαθέτουν ισοδύναμα ή/και ανώτερης ποιότητας καλύμματα οπτικής μονάδας, τα οποία φυσικά είναι απολύτως κατάλληλα και εκπληρώνουν τον επιδιωκόμενο σκοπό της αντοχής σε κρούση, να υποβάλλουν την προσφορά τους. Με τον τρόπο αυτό, όμως, κατά παράβαση των ορισμών του άρθρου 54 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 εκ προοιμίου αποκλείονται από τον διαγωνισμό, όσα προϊόντα υποψήφιων οικονομικών φορέων, δεν διαθέτουν μεν κάλυμμα οπτικής μονάδας από διαφανές γυαλί, ωστόσο, παρ' όλα αυτά, όχι μόνο εκπληρώνουν τον επιδιωκόμενο σκοπό, που είναι αυτός της αντοχής του καλύμματος σε κρούση, αλλά υπερκαλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις αντοχής και δη είναι και ανώτερα ποιοτικά, όπως εν προκειμένω όπου το κάλυμμα της οπτικής μονάδας του φωτιστικού σώματος που προτιθέμεθα να προσφέρουμε, διαθέτει αντοχή σε κρούση δυο (2) κλάσεις ανώτερη, από την ελάχιστη απαιτούμενη σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ ΕΝ.... (β) Δεύτερον, ο ως άνω όρος της Διακήρυξης, αντιτίθεται στη σκέψη 74 του Προοιμίου της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (σκέψη 74) και την αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού. Όπως εκτέθηκε ήδη, σύμφωνα με αυτήν, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να ευνοούν το άνοιγμα των δημόσιων προμηθειών στον ανταγωνισμό, και για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να καθιστούν δυνατή την υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των

προτύπων για τεχνικές λύσεις και των τεχνικών προδιαγραφών στην αγορά. Παράλληλα, οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο, ώστε να αποφεύγεται ο τεχνητός περιορισμός του ανταγωνισμού μέσω απαιτήσεων που αντικατοπτρίζουν βασικά χαρακτηριστικά των αγαθών. Εν προκειμένω, ωστόσο, με τον επίμαχο όρο της διακήρυξης μειώνεται αδικαιολόγητα ανταγωνισμός, χωρίς αιτιολογία και εύλογη αιτία. Κι αυτό, γιατί κατά παράβαση της ως άνω σκέψης του Προοιμίου της Οδηγίας, εξαιτίας του όρου αυτού, δεν καθίσταται δυνατή η υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των τεχνικών προδιαγραφών στην αγορά, αναφορικά με τα καλύμματα της οπτικής μονάδας που διατίθενται σε αυτήν. Τούτο δε, καθώς με τον επίμαχο όρο, απαιτείται ρητά το κάλυμμα να είναι κατασκευασμένο από γυαλί. Με τον τρόπο αυτόν, όμως, περιορίζεται τεχνητά ο ανταγωνισμός, μέσω της εν λόγω απαίτησης, η οποία δεν επιτρέπει την υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των καλυμμάτων της οπτικής μονάδας που διατίθενται στην αγορά, αλλά αδικαιολόγητα ζητά αυτή να είναι κατασκευασμένη από διαφανές γυαλί. (γ) Τρίτον, ο ως άνω όρος της διακήρυξης είναι μη νόμιμος, καθώς έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της αναλογικότητας και την αρχή της ίσης μεταχείρισης, ενώ παράλληλα, περιορίζει και μειώνει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό μεταξύ των υποψήφιων οικονομικών φορέων. Τούτο δε καθώς, ο ανωτέρω όρος αφενός μεν είναι προδήλως απρόσφορος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (: μηχανική και θερμική αντοχή, αντοχή σε κρούση), αφετέρου δε και σε κάθε περίπτωση, υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, μέτρο. Ειδικότερα: Σύμφωνα με το Σχέδιο ΕΛΟΤ ΤΟ ..., ..., και όπως αναφέρεται στην παράγραφο ...«Φωτιστικά σώματα», θα πρέπει να ισχύουν τα κάτωθι: «Το χρησιμοποιούμενο διαφανές κάλυμμα του φωτιστικού σώματος είναι ανθεκτικό σε υψηλές θερμοκρασίες που αναπτύσσονται στο εσωτερικό του φωτιστικού σώματος και στις εξωτερικές συνθήκες. Το χρησιμοποιούμενο γυάλινο κάλυμμα είναι τύπου θερμικής επεξεργασίας ή σκλήρυνσης, ενώ το πολυκαρβονικού υλικού είναι σταθεροποιημένο ως προς την υπεριώδη ακτινοβολία και τις καιρικές συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται να έχουν ...σύμφωνα με το

ΕΛΟΤ EN...». Όπως καθίσταται εμφανές από τα ανωτέρω, ο σκοπός έγκειται στο να έχει το κάλυμμα του φωτιστικού σώματος ανθεκτικότητα και αντοχή σε κρούση, η οποία πιστοποιείται από τον βαθμό αντοχής σε κρούση κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ EN..., και η οποία πρέπει σε κάθε περίπτωση να έχει Ο ως άνω επιδιωκόμενος σκοπός, δεν επιτυγχάνεται όμως, αποκλειστικά και μόνον με την κατασκευή του καλύμματος της οπτικής μονάδας από γυαλί, ενώ σε κάθε περίπτωση το ότι αυτή έχει κατασκευαστεί από γυαλί δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου, ότι εκπληρώνει τον απαιτούμενο σκοπό. Τούτο δε, καθώς σύμφωνα και με τον ΕΛΟΤ, αυτό που είναι κρίσιμο είναι ο βαθμός αντοχής σε κρούση, είτε το κάλυμμα οπτικής μονάδας είναι κατασκευασμένο από γυαλί, είτε από πολυκαρβονικό υλικό, είτε από ... είτε από οποιοδήποτε άλλο υλικό. Επομένως, η απαίτηση το κάλυμμα της οπτικής μονάδας να είναι κατασκευασμένο από γυαλί, δεν παρίσταται αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Το ότι, άλλωστε, η εν λόγω απαίτηση δεν παρίσταται αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, αποδεικνύεται περίτρανα και από τις διακηρύξεις άλλων διαγωνισμών ίδιου αντικείμενου με την επίμαχη, στις οποίες η απαίτηση έγκειται στην πιστοποίηση του βαθμού αντοχής σε κρούση, τουλάχιστον ..., σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN...ή EN..., ανεξαρτήτως του υλικού από το οποίο είναι κατασκευασμένο το κάλυμμα οπτικής μονάδας. Ενδεικτικά, αναφέρουμε: (α) την με αριθμό πρωτοκόλλου ...Διακήρυξη του Δήμου ...[...] (β) την με αριθμό πρωτοκόλλου ...Διακήρυξη του Δήμου ...[...] (γ) την με αριθμό πρωτοκόλλου ...Διακήρυξη του Δήμου ... [...] (δ) την με αριθμό ...Διακήρυξη [...] Όπως αποδεικνύεται από τα ανωτέρω, η ως άνω απαίτηση της επίμαχης Διακήρυξης, το κάλυμμα της οπτικής μονάδας να είναι κατασκευασμένο από γυαλί, δεν είναι αναγκαία για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού, καθώς η εν λόγω απαίτηση δύναται να υπερκαλυφθεί από ισοδύναμα ή και πλέον ανθεκτικά υλικά πιστοποιημένα από διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, όπως υλικό ...(δηλ. ...). Περίτρανη απόδειξη αυτού, αποτελεί το γεγονός ότι στις ως άνω ενδεικτικά παρατιθέμενες διακηρύξεις διαγωνισμών με το ίδιο αντικείμενο, έμφαση δίδεται στην αντοχή του υλικού χωρίς να καθορίζεται μονοσήμαντα η χρήση γυαλίνου καλύμματος, ενώ ακόμη και στην περίπτωση που προβλέπεται ότι το

προστατευτικό κάλυμμα θα είναι από γυαλί, προβλέπεται ρητά ότι είναι αποδεκτές τεχνολογίες, εφόσον το χρησιμοποιούμενο υλικό παρέχει μεγάλη μηχανική και θερμική αντοχή αποδεικνυόμενη από συγκεκριμένα πρότυπα. Εξαιτίας, όμως, της επίμαχης τεχνικής προδιαγραφής, καταφανώς αποτρέπονται από την υποβολή προσφορών, οικονομικοί φορείς που προσφέρουν ανάλογα προϊόντα, τα οποία όμως πληρούν τον επιδιωκόμενο σκοπό και τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές. Με τον τρόπο αυτόν, παρεμβάλλονται αδικαιολόγητα εμπόδια στον ανταγωνισμό, ο οποίος μειώνεται χωρίς εύλογη αιτία και αιτιολόγηση. Ως εκ τούτου, η απαίτηση το κάλυμμα τη οπτικής μονάδας να αποτελείται αποκλειστικά από επίπεδο γυαλί, χωρίς την πρόβλεψη «ισοδυνάμου» προσκρούει ευθέως στον νόμο, και δεν συναρτάται ούτε με το αντικείμενο του έργου, ούτε με το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, με αποτέλεσμα τον αδικαιολόγητη ευνοϊκή μεταχείριση των οικονομικών φορέων που προσφέρουν φωτιστικό σώμα, το κάλυμμα της οπτικής μονάδας του οποίου αποτελείται από επίπεδο γυαλί, παρ' ότι ο όρος αυτός δεν συναρτάται αναγκαίως με την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Με τον τρόπο αυτό, παραβιάζονται τα όρια της αρχής της αναλογικότητας, καθώς η απαίτηση αυτή καθ' εαυτή δεν είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, ο οποίος έγκειται στο ότι το κάλυμμα της οπτικής μονάδας θα πρέπει να έχει την οριζόμενη αντοχή σε κρούση. Εξάλλου, όπως καθίσταται εμφανές, ο σκοπός αυτός εκπληρώνεται ανεξαρτήτως του υλικού κατασκευής του καλύμματος οπτικής μονάδας, αρκεί να πληρούται η απαίτηση της αντοχής σε κρούση κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ EN Εξαιτίας του ως άνω μη νόμιμου όρου, υφιστάμεθα βλάβη, καθώς αν και έχουμε συμφέρον και πρόθεση να συμμετάσχουμε στον επίμαχο διαγωνισμό, σε περίπτωση διατήρησης της ισχύος του προσβαλλόμενου ως άνω όρου, καθίσταται ουσιωδώς δυσχερής η συμμετοχή μας και η υποβολή της προσφοράς μας. Πιο συγκεκριμένα, το προϊόν που επιθυμούμε να προσφέρουμε, είναι ανώτερο ποιοτικά, καθώς, το κάλυμμα της οπτικής μονάδας του προσφερόμενου φωτιστικού σώματος, υπερκαλύπτει την απαίτηση αντοχής σε κρούση κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ EN.... Τούτο δε, καθώς έχει ..., σύμφωνα με το ως άνω πρότυπο από πιστοποιημένο εργαστήριο κατά

ISO..., ήτοι διαθέτει την ελάχιστη ζητούμενη κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ EN.... Ωστόσο, παρ' ότι είναι ποιοτικά ανώτερο, επειδή το κάλυμμα της οπτικής μονάδας δεν είναι γυάλινο, αλλά ..., βάσει του γράμματος του ως άνω, επίμαχου όρου της διακήρυξης και της παράνομης παράλειψης για αναφορά σε «ισοδύναμο», θα θεωρηθεί ότι βρίσκεται δήθεν εκτός προδιαγραφών και θα απορριφθεί. Ως αποτέλεσμα, η συμμετοχή μας στον επίμαχο διαγωνισμό με πιθανότητες ευδοκίμησης της προσφοράς μας καθίσταται ουσιωδώς δυσχερής. Σημειωτέων, επίσης, ότι η βλάβη μας συνίσταται, επιπρόσθετα, στην απαίτηση μας, όπως τηρηθεί σύννομη και προσήκουσα διαδικασία διεξαγωγής διαγωνισμού και επιλογής αναδόχου. (Βλ. ad hoc ΣτΕ ΕΑ 961/2010, η οποία δέχτηκε ότι: Σε περίπτωση επομένως, κατά την οποία διαγωνιζόμενος ή προτιθέμενος να συμμετάσχει σε δημόσιο διαγωνισμό προσβάλλει, με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, όρο της διακήρυξης, ο οποίος απαιτεί, και μάλιστα επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, την προσκομιδή δικαιολογητικών ή άλλων στοιχείων, βάσει των οποίων θα γίνει η αξιολόγηση των προσφορών, αρκεί, για τη θεμελίωση της βλάβης του και, συνεπώς, του εννόμου συμφέροντος, ο ισχυρισμός ότι η απαίτηση αυτή προσκρούει στις διατάξεις που διέπουν τον διαγωνισμό. [...]. Τούτο δε διότι η επικαλούμενη από τον αιτούντα, ως εκ της προβαλλόμενης παρανομίας, βλάβη, έγκειται στην ίδια την παράνομη απαίτηση προσκομιδής τους και πρόβλεψη αξιολόγησης των προσφερόμενων ειδών με βάση, όχι μόνο τα νόμιμα δικαιολογητικά και στοιχεία, αλλά και τα παρανόμως ζητούμενα. Σε μία τέτοια, άλλωστε, περίπτωση, απόρριψης της προσφοράς, δεν θα υπήρχε στο στάδιο αυτό, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (ΕΑ 107/2010, 946/2009) δυνατότητα αμφισβήτησης της νομιμότητας του παρανόμου, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, όρου της διακήρυξης και ελέγχου αυτού, Πρβλ. επίσης και ΣτΕ ΕΑ 32/2010). Τούτο δε, διότι η τήρηση των κοινοτικών κανόνων πρέπει να διασφαλίζεται, και μάλιστα σε στάδιο κατά το οποίο οι παραβάσεις επιδέχονται ακόμη θεραπεία (ΔΕΕ της 11.1.2005, StadtHalle, C-26/03, EU:C:2005:5, σκ. 37, σκ. 39). Το έννομο συμφέρον, μάλιστα, για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, παρίσταται διευρυμένο σε σχέση με τα γενόμενα δεκτά επί αιτήσεων αναστολής (βλ. ΕΑ επί ΑΜ 255/2012,

36/2009 κ.ά.), εκτείνεται δε και στις περιπτώσεις εκείνες που ο ενδιαφερόμενος να του ανατεθεί σύμβαση του ν. 4412/2016, δεν υφίσταται μεν άμεση και ενεστώσα βλάβη από την πράξη ή την παράλειψη της αναθέτουσας αρχής, ενδέχεται όμως να υποστεί ζημία από αυτές στη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας (ΣτΕ ΕΑ 145/2019). Θίγεται, άλλωστε, και ο επιχειρηματικός και οικονομικός μας προγραμματισμός (ο οποίος συνιστά έκφανση του άρθρου 5 παρ. 1 του Συντάγματος), δεδομένου ότι στο πλαίσιο του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, είναι αρκούντως προβλέψιμο ότι οι προβαλλόμενες παρανομίες της διακήρυξης θα έχουν ως συνέπεια την ακύρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, την άρνηση έγκρισης της σύμβασης και την άρνηση θεώρησης των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής. Συνεπεία αυτών, επομένως, η συμμετοχή της ένωσής μας στον επίμαχο διαγωνισμό καθίσταται ουσιωδώς δυσχερής, δεδομένου ότι η ένωσή μας καλείται να αναλάβει τον επιχειρηματικό κίνδυνο και να λάβει μέρος σε έναν διαγωνισμό που πιθανότατα θα ακυρωθεί. Επομένως, κατόπιν όσων αναλύθηκαν, πρέπει και ο λόγος αυτός της προδικαστικής προσφυγής μας να γίνει δεκτός και να ακυρωθεί ο αναγραφόμενος στο σημείο ... του Μέρους ... του Παραρτήματος ... των Τεχνικών Προδιαγραφών της επίμαχης διακήρυξης, όρος.».

20. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της προβάλλει συναφώς ότι: «3ος Λόγος. Καταρχήν, η προσφεύγουσα προσπαθεί να προδιαγράψει τις τεχνικές απαιτήσεις του διαγωνισμού με βάση τις τεχνικές της ικανότητες, με άλλα λόγια, με βάση τα τεχνικά χαρακτηριστικά των σωμάτων που προσφέρει. Όπως και η ίδια παραδέχεται η Α.Α είναι αυτή που διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακήρυξης ως προς τα προς προμήθεια είδη, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη, η δε θέσπιση με τη διακήρυξη των προδιαγραφών που αυτή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού, εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή σε αυτόν των προμηθευτών των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές,

δεδομένου ότι από τη φύση τους, οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυνάμενων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων (σελ. 24 της προσφυγής της). Εξίσου απαράδεκτο είναι να επιχειρεί η προσφεύγουσα την κατ' ανάγκη ευθυγράμμιση των τεχνικών μας επιλογών με επιλογές που έχουν κάνει άλλοι Δήμοι στη χώρα μας με βάση τις δικές τους ανάγκες και προτιμήσεις (σελ. 29 - 30 της προσφυγής). Αντίστοιχα, θα μπορούσαμε να προβάλλουμε ότι η προδιαγραφή χρήσης γυάλινου καλύμματος στα φωτιστικά LED έχει ζητηθεί επανειλημμένως σε αντίστοιχους διαγωνισμούς οι οποίοι έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη σε Δήμους και περιφέρειες της Χώρας, από τους οποίους αναφέρονται χαρακτηριστικά διαγωνισμοί του Δήμου ..., του Δήμου ..., της ..., κ.α.. Σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές προδιαγραφές τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα (ΕΛΟΤ ΤΟ ..., ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ- Ιστοί Φωτισμού και φωτιστικά σώματα) στο κεφάλαιο ...«Φωτιστικά σώματα» αναφέρεται ότι: 1) «...Το χρησιμοποιούμενο διαφανές κάλυμμα του φωτιστικού, όπου απαιτείται, είναι ανθεκτικό σε υψηλές θερμοκρασίες, που αναπτύσσονται στο εσωτερικό του φωτιστικού και στις εξωτερικές συνθήκες. Το χρησιμοποιούμενο κάλυμμα είναι γυάλινο, τύπου θερμικής επεξεργασίας ή σκλήρυνσης, ή πολυκαρβονικού υλικού με αντοχή στην υπεριώδη ακτινοβολία και στις καιρικές συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται να έχουν ...>...σύμφωνα με το ΕΛΟΤ ΕΝ....». Στην παραπάνω προδιαγραφή γίνεται αναφορά σε δύο μη ισοδύναμα είδη υλικού κατασκευής του καλύμματος (γυάλινο και πολυκαρβονικό) και προδιαγράφονται τα ελάχιστα κατασκευαστικά χαρακτηριστικά του καλύμματος γενικά και ανά είδος: 1) Το χρησιμοποιούμενο διαφανές κάλυμμα του φωτιστικού, όπου απαιτείται, είναι ανθεκτικό σε υψηλές θερμοκρασίες, που αναπτύσσονται στο εσωτερικό του φωτιστικού και στις εξωτερικές συνθήκες. 2) Εφόσον το χρησιμοποιούμενο κάλυμμα είναι γυάλινο, να είναι τύπου θερμικής επεξεργασίας ή σκλήρυνσης 3) Εφόσον είναι πολυκαρβονικό να έχει αντοχή στην υπεριώδη ακτινοβολία και στις καιρικές συνθήκες 4) Να εξασφαλίζει ...>...σύμφωνα με το ΕΛΟΤ ΕΝ.... Η υπηρεσία μας, συμπεριέλαβε την παραπάνω προδιαγραφή στους όρους της διακήρυξης διαμορφώνοντάς και εξειδικεύοντάς την όπου χρειαζόταν, στα πλαίσια της

ανάγκης προμήθειας φωτιστικών με όσο πιο αναβαθμισμένες προδιαγραφές, ώστε να λειτουργούν αποτελεσματικά με ελάχιστη και εύκολη συντήρηση σε όλη την διάρκεια ζωής της επένδυσης των 15 ετών (Αρ. πρωτ. ...Απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας). Πιο συγκεκριμένα: • Για τα προσφερόμενα φωτιστικά τύπου κορυφής (... , ...) που τοποθετούνται σε χαμηλό ύψος και φωτίζουν ως επί των πλείστων πεζοδρόμους - πλατείες ζητήθηκε η οπτική τους μονάδα να καλύπτεται από γυάλινο ή πολυκαρβονικό (κατ' επιλογή του οικονομικού φορέα) κάλυμμα με όλα τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στην Εθνική προδιαγραφή ανάλογα με το επιλεγέν υλικό. Επίσης ζητήθηκε τα φωτιστικά να διαθέτουν ενισχυμένη αντοχή στη κρούση ...>I... για την μέγιστη δυνατή μηχανική αντοχή και προστασία από βανδαλισμούς. • Για τα προσφερόμενα φωτιστικά τύπου βραχίονος (.....) που τοποθετούνται σε μεγαλύτερο ύψος και φωτίζουν ως επι των πλείστων οδούς με κύριο χρήστη τα οχήματα, ζητήθηκε η οπτική τους μονάδα εκτός από το να καλύπτεται από πολυκαρβονικούς φακούς που λειτουργούν και ως προστατευτική κάλυψη της οπτικής μονάδας, να φέρει επιπρόσθετα και κάλυμμα από γυαλί με τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στην Εθνική προδιαγραφή. Επίσης, ζητήθηκε τα φωτιστικά να διαθέτουν ενισχυμένη αντοχή στη κρούση ...>I... για την μέγιστη δυνατή μηχανική αντοχή και προστασία από βανδαλισμούς. Η επιλογή γυαλίνου και όχι πολυκαρβονικού υλικού για την επιπρόσθετη κάλυψη της οπτικής μονάδας των φωτιστικών βραχίονος, είναι απολύτως εύλογη και δικαιολογημένη καθώς έχει ως σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση των κατασκευαστικών χαρακτηριστικών τους στα πλαίσια πάντα της Εθνικής προδιαγραφής και των διεθνών σχετικών προτύπων (...), ώστε να διασφαλιστεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η αποτελεσματική λειτουργία τους σε όλη την διάρκεια της ζωής τους με ελάχιστη και απλή συντήρηση, στοχεύοντας έτσι κατ' επέκταση στην απρόσκοπτη, με ασφάλεια και οπτική άνεση χρήση των οδών από τους οδηγούς οχημάτων και τους πεζούς. Στο σχετικό διεθνές πρότυπο της διεθνούς επιτροπής φωτισμού (International Commission on Illumination) ... (Maintenance of Outdoor Lighting Systems), γίνεται εκτενής αναφορά στα διάφορα είδη καλύμματος της οπτικής μονάδας των φωτιστικών που

τοποθετούνται σε υπαίθριους χώρους, τα οποία δεν θεωρούνται ισοδύναμα και χαρακτηρίζονται ανάλογα με τις ιδιότητές τους ως προς την αλλοίωση των χαρακτηριστικών τους σε βάθος χρόνου, ως προς τις ανάγκες συντήρησής τους, και ως προς την ευκολία και τα μέσα συντήρησής τους. Πιο συγκεκριμένα στο κεφάλαιο ...(*Long term depreciation of reflector and diffuser materials*) το οποίο επισυνάπτεται αναφέρονται τα ακόλουθα: • Για τα καλύμματα από γυαλί αναφέρεται απλά ότι χρειάζονται συντήρηση μακροπρόθεσμα δηλαδή καθαρίσμα μακροπρόθεσμα (*«long term cleaning»*), ώστε να διατηρούν την καθαρότητά τους, και ότι καθαρίζονται εύκολα για να αποκτήσουν το αρχικό τους φινίρισμα (*«Glass is easily cleaned to restore the original finish»*), • Όμως για τα πλαστικά - ακρυλικά - πολυκαρβονικά καλύμματα αναφέρει ότι χρειάζονται τακτική συντήρηση - δηλαδή τακτικό καθαρισμό (*«Regular cleaning»*) με ειδικά καθαριστικά ειδικά σχεδιασμένα για τα υλικά αυτά (*«cleaners specifically formulated for ... or PC»*) και μάλιστα ότι η τυχόν εφαρμογή ακατάλληλων μέσων καθαρισμού θα βλάψουν την επιφάνεια και θα αλλοιώσουν την κατανομή του φωτός (*«Abrasives and scourers will damage the surface and add diffusion»*). Επιπρόσθετα αναφέρει ότι η τυχόν μη συμβατότητα των μέσων καθαρισμού με τα υλικά κατασκευής του φωτιστικού μπορεί να οδηγήσει σε αλλοίωσή τους (*«Adhesives used in construction or fixings must be compatible otherwise degradation (short to long term) may occur»*). Επίσης, αναφέρει ότι τα πλαστικά - ακρυλικά - πολυκαρβονικά καλύμματα παρουσιάζουν ευαισθησία στους ατμοσφαιρικούς ρύπους που αλλοιώνουν τα χαρακτηριστικά τους και τους προκαλούν γήρανση (*«Degradation is generally from dirt and atmospheric contaminants, and Materials ageing»*). Ειδικά για τα πολυκαρβονικά καλύμματα αναφέρεται ότι η αλλοίωση των χαρακτηριστικών τους επιδεινώνεται από την UV ακτινοβολία και μπορεί να οδηγήσει σε ευθραυστότητα - απώλεια αντοχής και αντίσταση στην κρούση - και κιτρίνισμα - απώλεια μετάδοσης φωτός. (*«Degradation results in embrittlement - loss of strength and impact resistance - and yellowing - loss of light transmission. »*). Επίσης, στο κεφάλαιο .. του προτύπου (*ECONOMICS OF SERVICING*) το οποίο επισυνάπτεται αναφέρεται ως προτροπή κατά τη σχεδίαση μιας εγκατάστασης φωτισμού να γίνεται επιλογή

εξαρτημάτων, συστημάτων και υλικών που θα έχουν ως αποτέλεσμα τη διατήρηση της συντήρησης στο ελάχιστο, («During the design of a lighting installation it is often possible to choose components, Systems and finishes that will result in the maintenance being kept to a minimum»), και συνιστώνται υλικά που παραμένουν καθαρά για μεγάλα χρονικά διαστήματα και καθαρίζονται εύκολα («Where applicable, recommending surface finishes that remain clean for long periods and are easily cleanable.»). Η προσφεύγουσα, όπως ή ίδια δηλώνει στην προσφυγή της προτίθεται να προσφέρει φωτιστικά με κάλυμμα από πλαστικό - ακρυλικό υλικό (...) το οποίο μάλιστα χαρακτηρίζει ως ανώτερο ποιοτικά επειδή καλύπτει την ζητούμενη αντοχή στην κρούση. Όμως, καταρχήν η ζητούμενη αντοχή στην κρούση την οποία διατείνεται ότι καλύπτει, είναι μία από τις ζητούμενες προδιαγραφές του φωτιστικού στο άρθρο ... του πίνακα ..., διαφορετική από την απαίτηση η οπτική μονάδα του φωτιστικού να φέρει κάλυμμα από γυαλί η οποία ζητείται στο άρθρο ... του πίνακα ... Επίσης, το πλαστικό -ακρυλικό κάλυμμα (...) που όπως αναφέρει διαθέτει το φωτιστικό που προτίθεται να προσφέρει, το καθιστά εκτός ακόμα και των εθνικών προδιαγραφών αφού σε αυτές προδιαγράφεται γυάλινο ή πολυκαρβονικό κάλυμμα (...). Και το πιο σημαντικό είναι ότι το πλαστικό - ακρυλικό κάλυμμα (...) όπως αναλύεται παραπάνω δεν μπορεί να θεωρηθεί ισοδύναμο με το γυάλινο ως προς τα ζητούμενα τεχνικά χαρακτηριστικά. Από όλα τα παραπάνω προκύπτει αβίαστα ότι τα διάφορα χρησιμοποιούμενα υλικά κατασκευής των καλυμμάτων στα φωτιστικά, δεν είναι ισοδύναμα, ότι η επιλογή τους εξαρτάται από τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που τίθενται κάθε φορά, καθώς και ότι η επιλογή μας εξυπηρετεί απόλυτα τον σκοπό μας, ειδικά για τα φωτιστικά βραχίονος που θα είναι τοποθετημένα σε μεγάλο ύψος και φωτίζουν οδούς με χρήστη τα οχήματα. Η υπηρεσία μας, όπως προαναφέρθηκε, λαμβάνοντας υπόψη συνδυαστικά τις εθνικές προδιαγραφές και τα διεθνή πρότυπα, αλλά και τις προτεραιότητές της για την αποδοτική, ασφαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του νέου εξοπλισμού σε βάθος χρόνου με ελάχιστη και εύκολη συντήρηση, επέλεξε όπου ήταν αναγκαίο να εξειδικεύσει τα απαιτούμενα τεχνικά χαρακτηριστικά των φωτιστικών σε ότι αφορά το υλικό του καλύμματος της

οπτικής μονάδας αλλά και άλλων χαρακτηριστικών όπως π.χ. η στεγανότητα (βαθμός IP) η οποία επίσης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην λειτουργικότητα των φωτιστικών σε βάθος χρόνου. Επίσης, η χρήση γυάλινου καλύμματος δεν αποτελεί ειδικό- σπάνιο κατασκευαστικό χαρακτηριστικό των φωτιστικών αφού η πλειοψηφία των Κατασκευαστών που δραστηριοποιούνται στο χώρο διαθέτουν φωτιστικά με γυάλινο προστατευτικό κάλυμμα. Αναφέρονται αντιπροσωπευτικά οι ..., ..., ... κ.α...».

21. Επειδή, η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της προβάλλει συναφώς ότι «Επί του τρίτου λόγου: Αναφορικά με τα όσα επικαλείται η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της επισημαίνουμε τα εξής: Είναι παραπλανητικός ο ισχυρισμός ότι υπάρχουν φωτιστικά LED οδοφωτισμού που ενσωματώνουν ΜΟΝΟ γυάλινο προστατευτικό κάλυμμα. Στην πραγματικότητα ισχύει ο κανόνας ότι τα φωτιστικά οδοφωτισμού στην συντριπτική πλειοψηφία τους, ακόμη και αυτά που έχουν εξωτερικό κάλυμμα από θερμοσκληρυνμένο γυαλί (tempered glass), έχουν εσωτερικό κάλυμμα της πλακέτας συνολικά για όλες τις φωτοδιόδους (LEDs), ή ατομικά για κάθε LED, από πολυκαρβονικό υλικό (polycarbonate). Το πολυκαρβονικό υλικό χρησιμοποιείται μαζικά λόγω των άριστων ιδιοτήτων του σχεδόν από όλες τις βιομηχανίες φωτισμού εντός των φωτιστικών σωμάτων. Μάλιστα, το γυαλί πλέον θεωρείται παραδοσιακό - παλιό υλικό ενώ από την άλλη το πολυκαρβονικό αποτελεί ένα μοντέρνο υλικό . Τα τελευταία 30 με 50 χρόνια τα συνθετικά υλικά αναπτύχθηκαν και εξελίχθηκαν τεχνολογικά σε τέτοιο βαθμό που αντικατέστησαν τα παραδοσιακά - παλιά υλικά σε όλους τους τομείς , διότι παρουσιάζουν πολύ καλύτερες ιδιότητες (κάθε είδους) και γενικά έχουν μόνο πλεονεκτήματα. Για το λόγο αυτό εξάλλου έχουν κυριαρχήσει σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας αλλά και της παγκόσμιας τεχνολογίας εν γένει (πχ βιομηχανία σε αυτοκίνητα, ιατρικά είδη, αεροπορική και διαστημική τεχνολογία κ.α.). Περαιτέρω, η απορρόφηση φωτεινής ενέργειας στα φωτιστικά με γυάλινο κάλυμμα είναι διπλάσια και αγγίζει το ...%: αρχικά στο εσωτερικό κάλυμμα από πολυκαρβονικό (περίπου ...%) και κατόπιν στο εξωτερικό γυάλινο κάλυμμα (άλλο ένα ...%). Αυτό μειώνει την φωτεινή ενέργεια του προϊόντος και αντιστρόφως ανάλογα αυξάνει την ανάγκη κατανάλωσης

ενέργειας. Η συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι η μειωμένη εξοικονόμηση ενέργειας του προϊόντος και το προφανές αυξημένο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας που καλείται να πληρώσει ο καταναλωτής - εν προκειμένω ο Δήμος - στον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας. Στο σημείο αυτό αξίζει να τονιστεί ότι το ολικό κόστος ιδιοκτησίας των φωτιστικών δρόμου, δηλαδή το κόστος του οδοφωτισμού στο σύνολο της ζωής τους, αποτελείται συνήθως κατά ...% από το κόστος ενέργειας και μόλις ...% από το κόστος αγοράς του φωτιστικού μαζί με το κόστος συντήρησης του. Συμπερασματικά, το πρωταρχικό κριτήριο διενέργειας της διακήρυξης κάθε διαγωνισμού σήμερα είναι το οικονομικό όφελος λόγω αυξημένης εξοικονόμησης ενέργειας (κριτήριο στο οποίο συμβαδίζουμε αλλά και παρέχουμε ανώτατης ποιότητας και επιπέδου προϊόντα) και έπεται σημασίας, η επιλογή του ενός ή άλλου κατασκευαστικού υλικού, που κατά τ' άλλα θεωρούνται ισάξια και ισοδύναμα από τη Νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση η κάθε αναθέτουσα έχει το δικαίωμα και την ελευθερία να διαμορφώνει τις προδιαγραφές σε κάθε διαγωνισμό αλλά παράλληλα οφείλει να λαμβάνει υπόψη της το αντικείμενο και το σκοπό της κάθε διακήρυξης. Εν προκειμένω η προσβαλλόμενη διακήρυξη έχει ως σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας και κατ' επέκταση οικονομικών πόρων του Δήμου. Με όσα επικαλούμαστε ανωτέρω αποδεικνύουμε ότι στην αγορά υπάρχουν φωτιστικά - προϊόντα τα οποία παρέχουν μεγαλύτερη εξοικονόμηση, καλύτερη ποιότητα και αξιοπιστία και συνακόλουθα μεγαλύτερη κάλυψη του πραγματικού αντικειμένου της εν λόγω διακήρυξης και γι' αυτόν ακριβώς το λόγω θεωρούμε ότι στην προσβαλλόμενη διακήρυξη έπρεπε να υπάρχει ο όρος «...ή ισοδύναμο...». Από την άλλη τα φωτιστικά που προκρίνει η αναθέτουσα αρχή δεν καλύπτουν στο μέγιστο βαθμό το σκοπό της εξοικονόμησης ενέργειας αλλά και των πόρων του δήμου που είναι και το βασικό αντικείμενο και σκοπός της εν λόγω διακήρυξης. Τέλος, να επισημάνουμε στην αναθέτουσα ότι αναφέρουμε τον συγκεκριμένο λόγο στην υπό κρίση προσφυγή μας προκειμένου να τονίσουμε την έλλειψη της λέξης «ή ισοδύναμο» και όχι προκειμένου να προκρίνουμε το δικό μας φωτιστικό. Σε κάθε περίπτωση το κατά πόσο το φωτιστικό μας είναι καλύτερο από των υπόλοιπων υποψήφιων οικονομικών φορέων, θα κριθεί όχι κατά το

στάδιο εξέτασης της προσφυγής μας αλλά κατά τη διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών, εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές της προσβαλλόμενης διακήρυξης μας το επιτρέψουν. Συνεπώς, είναι τουλάχιστον άτοπο και άκυρο να προβαίνει η αναθέτουσα με τις απόψεις της σε κρίση επί των προδιαγραφών των δικών μας φωτιστικών.».

22. Επειδή, από τη διατύπωση του επίμαχου όρου, δεν προκύπτει ότι ο επιδιωκόμενος στόχος της απαίτησης του υλικού του γυαλιού για το κάλυμμα των φωτιστικών είναι η ανθεκτικότητα του. Αντίθετα, η ανθεκτικότητα εξασφαλίζεται με τις λοιπές απαιτήσεις (μεγάλης θερμικής και μηχανικής αντοχής, πάχος, ανθεκτικότητα σε υψηλές θερμοκρασίες που αναπτύσσονται στο εσωτερικό του φωτιστικού και στις εξωτερικές συνθήκες) του επίμαχου όρου. Συνεπώς, στο μέτρο που η προσφεύγουσα υπολαμβάνει το αντίθετο, οι σχετικοί ισχυρισμοί είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, οι δε ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι το προϊόν που προτίθεται να προσφέρει αποτελείται από υλικό το οποίο είναι πιο ανθεκτικό από το γυαλί προβάλλονται αλυσιτελώς. Όπως δε προβάλλει η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της, επέλεξε ως υλικό των καλυμμάτων το γυαλί, διότι συντηρείται καλύτερα και ευκολότερα διατηρώντας έτσι καλύτερα την καθαρότητά τους χωρίς να αλλοιώνεται η επιφάνειά του και συνακόλουθα η κατανομή του φωτός, τα ανωτέρω δε, σε αντίθεση με τα πλαστικά/ ακρυλικά/ πολυκαρβονικά καλύμματα, αιτιολογώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την αναγκαιότητα της θέσπισης της επίμαχης απαίτησης. Όπως προκύπτει δε από την αιτιολογημένη τεχνική κρίση της αναθέτουσας αρχής, το υλικό που κατά δήλωσή της η προσφεύγουσα προτίθεται να προσφέρει δεν δύναται να εξυπηρετήσει τις ως άνω ανάγκες της αναθέτουσας αρχής, συνακόλουθα, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι έπρεπε η επίμαχη απαίτηση να συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο» είναι σε κάθε περίπτωση απορριπτέοι ως αλυσιτελώς προβαλλόμενοι. Κατόπιν των ανωτέρω, ο τρίτος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος.

23. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής της προβάλλει ότι «β. Σημεία ...(...,...,...,...), ...(...) και ...(...) Του Μέρους ... του Παραρτήματος ... Εν προκειμένω, στο σημεία ...(...,...,...,...),

...(...) και ...(...) Μέρους Β του Παραρτήματος ... αναφέρεται ότι: «Η ονομαστική τάση τροφοδοσίας θα πρέπει να είναι ... , με εύρος διακύμανσης τάσης εισόδου ...». Ο ως άνω όρος είναι, ωστόσο, μη νόμιμος, και αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 54 παρ. 1 και 4 του Ν. 4412/2016, καθώς και στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και αναλογικότητας, ενώ περιορίζει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό. Ειδικότερα: Η επίσημη τάση του δικτύου της ... κυμαίνεται από 220V για το μονοφασικό και 380V για το τριφασικό όπως έχουν διαμορφωθεί σε νέα τυποποιημένη τάση με ανακοίνωση της (ΑΡ/ΗΜ ΔΕΔ/Φ400/29.11.95) η οποία σχετικά με τα: α) Έγγραφο Εναρμόνισης ...της ... με τίτλο «Nominal Voltages for Low Voltage Public Electricity Supply Systems» β) Πρότυπο ΕΛΟΤ 1263.1. Η ... μετέβαλε την ονομαστική τιμή της τάσης των δικτύων διανομής (χαμηλής τάσης) από τις τιμές 220/380V με όρια διακύμανσης $\pm 5\%$ ως ακολούθως: •Από 1.1.1996 έως 31.12.2003 σε .../.V με όρια διακύμανσης -10%, +6%. •Από 1.1.2004 και εφεξής σε .../.V με όρια διακύμανσης $\pm 10\%$ (207V έως 253V για το μονοφασικό και 360V έως 440V για το τριφασικό). Η τάση των .../.V χαρακτηρίζεται ως «Χαμηλή Τάση» (Χ.Τ.) του δικτύου της ... και λειτουργεί σε συχνότητα ...Hz. Τα παραπάνω προβλέπονται στην υπ' αρ. 395/2016 Απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας όπου προβλέπεται ο Κώδικας διαχείρισης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) ΦΕΚ Β' 78/20-01-2017. Συγκεκριμένα στο άρθρο 11, Ονομαστική Τάση του Δικτύου, ορίζεται ότι «...(α) για το επίπεδο Χαμηλής Τάσης (εφεξής ΧΤ), δηλαδή ονομαστικής ενεργού τιμής μικρότερης του 1kV (δίκτυο τεσσάρων αγωγών) 400 V (230 V μεταξύ φάσεως και ουδετέρου - φασική τάση)..... ». Και αντίστοιχα στο άρθρο 12, Συχνότητα του Δικτύου, ορίζεται ότι: «.2. Η ονομαστική τιμή της Συχνότητας του Δικτύου είναι ίση με ...Hz (κύκλοι ανά δευτερόλεπτο). Τα όρια αποδεκτής διακύμανσης αυτής καθορίζονται στον Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος για το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ...». Επίσης, η μέγιστη επιτρεπόμενη πτώση τάσης από το μετασχηματιστή μέσης τάσης μέχρι το ρολόι της ... μπορεί να φτάσει μέχρι και 10% της ονομαστικής τάσης. Ενώ, η πτώση τάσης από την αρχή της Ηλεκτρικής εγκατάστασης (ρολόι ...) μέχρι το σημείο σύνδεσης οποιασδήποτε ηλεκτρικής συσκευής δε δύναται να υπερβαίνει

το 4% της ονομαστικής τάσης της εγκατάστασης. Με δεδομένο των Ευρωπαϊκών αποφάσεων και προτύπων, όλοι οι ευρωπαϊκοί οίκοι κατασκευής τροφοδοτικών παράγουν τα προϊόντα τους σύμφωνα με αυτά τα πρότυπα και τις τιμές αυτές. Το εύρος τάσης διακύμανσης που επικαλείται στα σημεία ...(...,.....,.....), ...(...) και ...(...) του Μέρους... του Παραρτήματος... η Αναθέτουσα Αρχή αφορά τρίτες χώρες (εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης) και ως εκ τούτου θέτει εκτός προδιαγραφών όλες τις ευρωπαϊκές εταιρείες κατασκευής τροφοδοτικών που θέτουν ως εύρος διακύμανσης τις τιμές των ανωτέρω προτύπων. Για παράδειγμα Ευρωπαϊκές εταιρείες που κατέχουν το μεγαλύτερο κομμάτι της αγοράς σε τέτοιου είδους προϊόντα, όπως ... , ..., διαθέτουν αντίστοιχα προϊόντα με την πιστοποίηση ...τα οποία όμως, έχουν μέγιστο εύρος τάσης εισόδου ... , για το λόγο ότι δεν απαιτείται να υπάρχει διαφορετικό εύρος τάσης εισόδου. Εν προκειμένω, με τον επίμαχο όρο της διακήρυξης μειώνεται αδικαιολόγητα ο ανταγωνισμός, χωρίς αιτιολογία και εύλογη αιτία, καθώς αποκλείονται a priori τα Ευρωπαϊκά Προϊόντα εις βάρος προϊόντων τρίτων χωρών (πχ Ασιατικών). Κι αυτό, γιατί κατά παράβαση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και του νόμου 4412/2016, εξαιτίας του όρου αυτού, δεν καθίσταται δυνατή η υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των τεχνικών προδιαγραφών στην αγορά, αναφορικά με το εύρος διακύμανσης της τάσης εισόδου. Τούτο δε, καθώς με τον επίμαχο όρο, περιορίζεται τεχνητά ο ανταγωνισμός, μέσω της εν λόγω απαίτησης, η οποία δεν επιτρέπει την υποβολή προσφορών των Ευρωπαϊκών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, αλλά αδικαιολόγητα ζητά να έχει το προϊόν εύρος διακύμανσης Περαιτέρω, ο ως άνω όρος της διακήρυξης είναι μη νόμιμος, καθώς έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της αναλογικότητας και την αρχή της ίσης μεταχείρισης, ενώ παράλληλα, περιορίζει και μειώνει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό μεταξύ των υποψήφιων οικονομικών φορέων. Τούτο δε καθώς, ο ανωτέρω όρος αφενός μεν είναι προδήλως απρόσφορος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, αφετέρου δε και σε κάθε περίπτωση, υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, μέτρο καθώς όπως έχει ήδη επισημανθεί όλα τα προηγμένα Ευρωπαϊκά προϊόντα δεν έχουν τόσο μεγάλο εύρος διακύμανσης , καθώς απευθύνονται σε

ανεπτυγμένες αγορές που η τάση του ρεύματος είναι σταθερή με μικρά περιθώρια απόκλισης. Συνακόλουθα τα Ευρωπαϊκά προϊόντα ακολουθούν τις Ευρωπαϊκές οδηγίες κατασκευής και προδιαγραφές με συνέπεια να έχουν εύρος διακύμανσης τάσης εισόδου ... με απόκλιση ..., ήτοι ...-...V. Επομένως, κατόπιν όσων αναλύθηκαν, πρέπει και ο λόγος αυτός της προδικαστικής προσφυγής μας να γίνει δεκτός και να ακυρωθεί ο αναγραφόμενος στο σημείο ... του Μέρους ...του Παραρτήματος ... των Τεχνικών Προδιαγραφών της επίμαχης διακήρυξης, όρος.».

24. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της προβάλλει συναφώς ότι: «4ος Λόγος. Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης (Τη ...(...)) απόφαση του Υπουργού ...για «Έγκριση ... (...) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα και Μελέτες» και πιο συγκεκριμένα της ισχύουσες εθνικές προδιαγραφές της οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα σε άλλο σημείο της προσφυγής της (ΕΛΟΤ ΤΟ ..., ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ- Ιστοί Φωτισμού και φωτιστικά σώματα) στο κεφάλαιο ...«Φωτιστικά σώματα» αναφέρεται ρητώς ότι: «Η ονομαστική τάση τροφοδοσίας είναι ...V AC, με εύρος διακύμανσης τάσης εισόδου ...-... V AC.» Οι παραπάνω προδιαγραφές τίθενται ως οι ελάχιστες προδιαγραφές Διαγωνισμού στο Ένθετο ...του Οδηγού Μελετών οδοφωτισμού του ...- ..., ο οποίος της αποτελεί μέρος του κανονιστικού πλαισίου της Διακήρυξης. Η προδιαγραφή τίθεται κατ' απόλυτο τρόπο, και οποιαδήποτε μείωση του ζητούμενου εύρους διακύμανσης τάσης εισόδου ήταν εκτός των υποχρεωτικών προδιαγραφών βάσει του οδηγού. Αξίζει να αναφερθεί ότι τα τελευταία χρόνια ήδη έχουν εκτελεστεί αντίστοιχες συμβάσεις στα πλαίσια του συγκεκριμένου κανονιστικού πλαισίου όπου δεν έχει τεθεί θέμα αδυναμίας συμμετοχής. Σε κάθε περίπτωση, το συγκεκριμένο εύρος διακύμανσης τάσης εισόδου, αδιαμφισβήτητα, διασφαλίζει καλύτερα την λειτουργία των φωτιστικών σε αντίστοιχες συνθήκες. Οπότε η επιλογή μικρότερου εύρους τάσης, δηλαδή υποβάθμιση της προδιαγραφής, δεν είναι επιτρεπτή. Ακόμα της και αν ήταν επιτρεπτή, δεν συνάδει με της επιδιωκόμενους σκοπούς της Αναθέτουσας Αρχής για προμήθεια φωτιστικών με αναβαθμισμένες προδιαγραφές.».

25. Επειδή, η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της προβάλλει συναφώς ότι «*Επί του τέταρτου λόγου: Αναφορικά με το εύρος διακύμανσης τάσης εισόδου ..., συμπληρωματικά των όσων επικαλούμαστε στην υπό κρίση προσφυγή μας αλλά και σε απάντηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής, θα θέλαμε να τονίσουμε τα εξής: Το Ευρωπαϊκό Πρότυπο EN...(Voltage characteristics of electricity supplied by public electricity networks) ορίζει, περιγράφει και καθορίζει τα κύρια χαρακτηριστικά της τάσης στα τερματικά τροφοδοσίας ενός χρήστη δικτύου σε δημόσια δίκτυα εναλλασσόμενου ρεύματος χαμηλής τάσης, μέσης και υψηλής τάσης υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας. Αυτό το πρότυπο περιγράφει τα όρια ή τις τιμές εντός των οποίων αναμένεται να παραμείνουν τα χαρακτηριστικά τάσης σε οποιοδήποτε τερματικό τροφοδοσίας στα δημόσια ευρωπαϊκά δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας. Στην περιγραφή των χαρακτηριστικών των δικτύων χαμηλής τάσης αναφέρεται ότι η ονομαστική τάση εισόδου για δημόσια δίκτυα χαμηλής τάσης είναι ..., καθώς και τη συχνότητα ισχύος με τη διακύμανσή της (Table ...) [ΠΑΡΑΤΙΘΕΤΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ] Στην περιγραφή της διακύμανσης τάσης τροφοδοσίας (Supply voltage variation) και στον Πίνακα ... - Απαιτήσεις σχετικά με τη διακύμανσης τάσης τροφοδοσίας (Table ... -) Requirements regarding supply voltage variation), αναφέρεται ότι η διακύμανση θα είναι στο εύρος ... (...). Συνεπώς, οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες κατασκευής τροφοδοτικών LED ακολουθούν τα εθνικά τους πρότυπα EN...που έχουν εναρμονιστεί με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό και κατασκευάζουν τα προϊόντα τους με το εύρος διακύμανσης που ορίζει σαφώς το Πρότυπο. Ακολουθώντας ΜΟΝΟ την προδιαγραφή για εύρος διακύμανσης ... που καθορίζεται ως η τάση τροφοδοσίας των δικτύων των Η.Π.Α. και άλλων τρίτων χωρών, και αποκλείοντας με αυτόν τον τρόπο προσφορές από φωτιστικά σώματα που έχουν τροφοδοτικά ευρωπαϊκών εταιρειών με το οριζόμενο εύρος (...), προϊόντα από τρίτες χώρες αποκτούν αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των προϊόντων των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Επιπροσθέτως η ...μελετά και κατασκευάζει τα δίκτυα της σύμφωνα με Κανονισμούς και Πρότυπα ανάλογα με εκείνα που ισχύουν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακολουθώντας και τη διεθνή πρακτική, η ...επιθεωρεί, συντηρεί, ανακαινίζει, ενισχύει και επιτηρεί τη*

λειτουργία των δικτύων της, σε συνεχή βάση, προκειμένου να εξασφαλίζει ένα αξιόπιστο και ασφαλές δίκτυο καθώς και για να παρέχει ηλεκτρική τάση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ελληνικό πρότυπο ΕΛΟΤ EN... "Χαρακτηριστικά της τάσης που παρέχεται από τα δημόσια δίκτυα διανομής" (το οποίο βρίσκεται σε συμφωνία με το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό πρότυπο EN...). Η τάση των .../..V χαρακτηρίζεται ως «Χαμηλή Τάση» (Χ.Τ.) του δικτύου της ... και λειτουργεί σε συχνότητα ...Hz. Τα παραπάνω προβλέπονται στην υπ' αρ. 395/2016 Απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας όπου προβλέπεται ο Κώδικας διαχείρισης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) ΦΕΚ Β' 78/20-01-2017. Συγκεκριμένα στο άρθρο 11, Ονομαστική Τάση του Δικτύου, ορίζεται ότι «...(α) για το επίπεδο Χαμηλής Τάσης (εφεξής ΧΤ), δηλαδή ονομαστικής ενεργού τιμής μικρότερης του ...kV (...) ... V (...V μεταξύ φάσεως και ουδετέρου - φασική τάση)». Και αντίστοιχα στο άρθρο 12, Συχνότητα του Δικτύου, ορίζεται ότι: «.2. Η ονομαστική τιμή της Συχνότητας του Δικτύου είναι ίση με ...Hz (κύκλοι ανά δευτερόλεπτο). Τα όρια αποδεκτής διακύμανσης αυτής καθορίζονται στον Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος για το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο .». ».

26. Επειδή, ως βλάβη νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο επίκληση παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά τα πραγματικά εκείνα περιστατικά, συγκεκριμένα και αρκούντως εξειδικευόμενα, αφορώντα τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου συμμετέχοντος, τα οποία είτε αποκλείουν είτε καθιστούν υπερβολικά δυσχερή τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό είτε προδιαγράφουν άμεσα ή έμμεσα το αποτέλεσμα του λόγω αδυναμίας του προσφεύγοντος να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις (ΣτΕ (Ασφ) 14/2006, ΣτΕ (Ασφ) 27/2006). Στο ίδιο πλαίσιο έχει κριθεί ότι α) λόγοι περί αντιθέσεως της όλης διαγωνιστικής διαδικασίας και της Προκηρύξεως σε συνταγματικές διατάξεις και σε διατάξεις της ΕΣΔΑ, β) λόγοι στρεφόμενοι κατά επί μέρους όρων της Προκηρύξεως, ως τεθέντων καθ' υπέρβαση των διατάξεων νόμου και γ) λόγοι περί αντιθέσεως επί μέρους όρων της Προκηρύξεως, οι οποίοι επαναλαμβάνουν το περιεχόμενο των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων, σε

υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις, είναι απορριπτέοι ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενοι, αν οι βασικές αιτιάσεις δεν συνοδεύονται με ειδικούς ισχυρισμούς-με επίκληση, μάλιστα, συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών- ότι, ο προσφεύγων ενδέχεται να υποστεί ζημία από τον κατά περαίωση συγκεκριμένο πληττόμενο όρο ή προβαλλόμενη πλημμέλεια της Προκηρύξεως (ΕΑ ΣτΕΟΛ 129-131/2016, Ολ 146- 148/2016, πρβλ. ΕΑ 16/2015 σκ.7, 718/2012 σκ. 5, 616/2012 σκ. 8). Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, σε περίπτωση που ένας ενδιαφερόμενος εκτιμά ότι κάποιος ή κάποιοι όροι της διακήρυξης την καθιστούν πλημμελή, θα πρέπει να επικαλεσθεί και να αποδείξει τη συγκεκριμένη ζημία που υφίσταται από τον όρο τον οποίο θεωρεί μη νόμιμο και όχι σύμφωνο με τη νομοθεσία που διέπει τους διαγωνισμούς των δημοσίων συμβάσεων.

27. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, ο τέταρτος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενος, καθώς η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να προσφέρει προϊόν το οποίο πληροί την πληττόμενη με τον επίμαχο λόγο απαίτηση της διακήρυξης.

28. Επειδή, τέλος, στο μέτρο που με την προσφυγή προβάλλεται ότι οι προσβαλλόμενοι όροι της διακήρυξης εμποδίζουν τη συμμετοχή στο διαγωνισμό έτερων, πλην της ίδιας της προσφεύγουσας, οικονομικών φορέων, οι σχετικοί ισχυρισμοί είναι απορριπτέοι ως προβαλλόμενοι εκ συμφέροντος τρίτου. Επίσης, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας που αφορούν σε έτερες διαγωνιστικές διαδικασίες προβάλλονται απαραδέκτως, ενόψει της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών (ΕΑ 304/2007, 958/2007, 1246/2007).

29. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

30. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο (κωδικός ...) ύψους 5.920,53€, κατά τις διατάξεις του άρθρων 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου (κωδικός ...) ύψους 5.920,53€.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2021 και εκδόθηκε στις 8 Μαρτίου 2021 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Μιχαήλ Οικονόμου

Ηλίας Στρεπέλιος